Ե· ՏԱՐԻ 2004 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 12 ՀՈՌԻ 4383—Հ· Տ· 21 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1890—Ն· Տ· 3 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1890—ՀԻՃՐ· 18 ՍԷՖԷՐ 1308 — ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خاننده آرەولك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլիս ———	160
»	80
»	40
Գաւառաց	200
»	110
Օտար երկիրներ	56
»	28

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 21 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 1890

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ԵՒ ԻՒՐ ՔՆՆԱԴԱՏՔ

Բ·

Սրտառուչ տաղտակ մը կ'արձակէ Մ——ի-ի յօդուածագիրն․ «Հիւանդանոցի պատսպարեալք անօթի՛ կը թողուին, մանաւանդ տղայք անսուա՛ղ կը կորնչին»։ Տեսէ՛ք ի՛նչ կ'ըսէ․ կարելի՞ է չյուզուիլ․ —

«ՏԻԼԻՄ ՄԸ ՀԱՑԻՆ» ԱՌԱՍՊԵԼԸ

«Մտնենք դպրոցը․ զանազան կողմերէ հոն հաւաքուած են խեղճ տղաքներ․ ի՞նչ կը ճաշեն։

«Առաւօտ է․ Տիլի՛մ մը չոր հաց, ո՛չ կաթ, ո՛չ սուրճ, ո՛չ քաղուէ (·°·), ո՛չ պտուղ, չո՛ր չո՛ր հաց։

«Ցերեկ է․ Տիլի՛մ մը հաց, և քիչ մը ձիթապտուղ եթէ օրն է պահք, իսկ եթէ ուտիք է՝ քիչ մը պանիր։

«Գիշեր է․ Տիլի՛մ մը հաց, և տաք տաք կերակուր մը, որ լուբիա է, եթէ պահք է, և բամբամ(?) կամ անոր պէս (·°·) ուրիշ բան մը եթէ ուտիք է։

«Այսպէս կը սնանին մեր որբերը»։

Ի՛նչ «սարսռազդեցիկ» ——։

Բայց մտիկ ըրէ՛ք, եթէ սիրտերնիդ կը դիմանայ։

«Տխրազդեցիկ է և ծերանոցն․ Ո՛չ առաւօտը գաւաթ մը կաթ կայ այդ տառապեալներուն, ո՛չ քիչ մը արգանակ, և ո՛չ ալ ֆինճան մը քահուէ։ Առաւօտը չոր հաց մը, զոր ծամելու անկարող են ծերերը, ցերեկը անսպառելի ձիթապտուղը կամ պանիրն, և գիշերը կա՛մ լուբիա, կա՛մ բամբամ(?)»։

Հիմա կ'ուզէ՞ք ճշդիւ իմանալ թէ այն օրերն ուր Մ——ի-ի այս յօդուածը կը պատրաստուէր՝ Հիւանդանոցի ընդհանուր պատսպարեալք (թէ՛ տղայք և թէ չափահասք) և հիւանդք ի՛նչ կերած են իրօք, և ո՛չ կարծեօք։

Մեր ձեռքն է Օգոստ·ի 1 էն մինչև 31 Հիւանդանոցի մէջ տրուած ուտեստներուն ամբողջ և մանրամասն ցուցակն, յորմէ իբրև նմոյշ սոսկ կ'արտագրենք միայն առաջին չորրորդ(?) թուան ուտեստներն, որ թէ՛ պահք և թէ ուտիք օրեր կը պարունակէր, բովանդակ ցուցակն ալ հետաքրքիրներու տրամադրութեան ներքև պահելով։

Ընդհանուր Պատսպարելոց Ուտեստ

Առաւօտները պատսպարելոց կը տրուի հաց և սուրճ (*)․ Թէ՛ տղայք և թէ չափահասք հաց կ'ընդունին ———։ Միայն ցերեկի և երեկոյեան ուտեստք կը տարբերին։

ՕԳՈՍՏ․ 1․ ԴՇ․ — Ցերեկը Ձիթապտուղ քաշախով(?) և ձէթով․ Երեկոյին լուբիա ձէթով։

ՕԳՈՍՏ․ 2․ ԵՇ․ — Ցերեկը լաբա․ Երեկոյին պաթլիճան մսով։

ՕԳՈՍՏ․ 3․ ՈՒՐ․ — Ցերեկը տոմաթէսի փլաւ․ Երեկոյին պաթլիճան իմամ պայըլտը։

ՕԳՈՍՏ․ 4․ ՇԱԲ․ — Ցերեկին պանիր․ Երեկոյին պաթլիճան և դդում խառն մսով։

ՕԳՈՍՏ․ 5․ ԿԻՐ․ — Ցերեկը պաթլիճան պէօրէկի․ Երեկոյին բիլաւ։

Մինչև օգոստ․ 10 Աստուածածնայ պահքն է․ Ցերեկները տրուած են ձիթապտուղ քաշախով և ձէթով, տոմաթէսի փլաւ, ձիթապտուղ և սեխ․ Շաբաթ ցերեկ պանիր և մածուն։

Նոյն շաբթուն երեկոյները տրուած են պամիա և լուբիա ձէթով, պաթլիճան զանազան ձևերով, և շաբաթ իրիկուն միստ սարմասի(?)։

ՕԳՈՍՏ․ 12․ ԿԻՐ․—Ցերեկը միս խաշլամա և խաղող․ Երեկոյին բիլաւ։

ՕԳՈՍՏ․ 13․ ԲՇ․ — Ցերեկը խաշլամա․ Երեկոյին բիլաւ։

ՕԳՈՍՏ․ 14․ ԳՇ․ — Պանիր․ Երեկոյին լաբա մսով։

Ցաջորդ շաբաթ օր, 18, ցերեկին պանիր և մածուն․ Երեկոյին պաթլիճան պասթը․ ԿԻՐ․ 19, ցերեկը բիլաւ․ Երեկոյին թաս քէպապը․ ԿԻՐ․ 26, ցերեկը պաթլիճան հիւնքեարպէյէնտի․ Երեկոյին բիլաւ։

Հիւանդաց Ուտեստ

ՕԳՈՍՏ․ 1․ Առաւօտ․—Ապուր, լաբա, կաթ, կաթնապուր, մուհալլէպի և հաւկիթ։

Ցերեկ․—Ապուր, լաբա, կաթ, կաթնապուր, փիլաւսասը, և ընդհանուրին խաշլամա և լաբա։

Երեկոյ․—Ցերեկուան նման, և ընդհանուրին սամա քապաք մսով։

ՕԳՈՍՏ․ 2․ — Առջի առաւօտեան նախաճաշերն, իւրաքանչիւր հիւանդի վիճակին համեմատ։

Ցերեկ․—Առջի ցերեկուան տեսակներն, ըստ վիճակի, և ընդհանուրին խաշլամա և լաբա։

Երեկոյ․—Նոյն տեսակներն, և ընդհանուրին սամա քապաք մսով։

ՕԳՈՍՏ․ 3․—Առաւօտուն նոյն տեսակները, ցերեկին ընդհանուրին համար խաշլամա և բիլաւ․ Երեկոյին ցերեկուան տեսակներն և ընդհանուրին դդում մսով։

Ի մի բան, բժիշկներն իւրաքանչիւր հիւանդի համար ինչ տեսակ և ո՛րչափ կերակուր որ տնօրինեն, նոյնը կը նշանակուի հիւանդին արձանագրութեան տախտակին վրայ և ըստ այնմ կերակուր կը տրուի։ Այս որոշեալ կերակուրներէ զատ, ընդհանուր հիւանդաց համար որոց մասին յատուկ տնօրինութիւն չէ եղած՝ սննդարար անփոփ(?) կերակուրներ կը տրուին, ընդհանրապէս մսեղէն։

Հիւանդանոցն իբրև «վանք», իբրև «բարեպաշտական հաստատութիւն» հիմնուած լինելով, պահքերն ի սկզբանէ անտի պարտաւորիչ եղած են հոն։ Բայց Մեծ Պահոց մէջ շաբաթ և կիւրակի օրեր մսով և կարագ իւղով կերակուրներ կը տրուին ընդհանուր պատսպարելոց, ի բաց առեալ այն ծերուններ որք իրենց պահքն աւրել չեն ուզեր։

Այս համառօտ այլ փաստական պատկերէ կ'երևի թէ Ազգ․ Հիւանդանոցին մէջ հիւանդաց տրուած ուտեստն իրենց վիճակին համապատասխան սնունդ մ'է, իսկ ընդհանուր պատսպարելոց, ընդ որս որբերուն տրուած սնունդը չի տարբերիր ——— հայ ընտանիքի մը առօրեայ սնունդէն, որ առաւօտուն և ցերեկը չոր բան մը կամ թեթև կերակուր մը կ'ուտէ եթէ գտնէ, և երեկոյին տեսակ մը տաք սննդարար կերակուր (*)։

Եթէ այս որբեր Հիւանդանոցէն դուրս լաւագոյն սնունդ ու պատսպարութիւն մը կարենային գտնել, Հիւանդանոց չէին դիմեր․ Արդէ և նախորդ Հոգաբարձուք բազմիցս յայտարարած են հրապարակաւ թէ Հիւանդանոցին մէջ 100է աւելի որբ պէտք չէ գտնուի․ զի տեղ չունին․ զի անկողին չունին․ զի նմուոցոյցը(?) չի բաւեր․ Հոգաբարձուք այս ճշմարտութիւնն ——ցելէ հեռի, իրենց ամեն տեղեկագրերով, լրագրաց մէջ հրատարակեալ մասնաւոր Ցայտարարութեամբք և բազմիցս առ Ազգ․ Վարչութիւնն մատուցեալ պաշտօնագրովք հռչակած են բարձրաձայնակ, պահանջելով «որբերու թուոյն չափ մը դրուի»։

Ցոյնք իրենց Հիւանդանոցին համար տարին 12-13 հազար ոսկի ծախք կ'ընեն, բայց 100 որբերուն թիւն 101ի չեն հաներ երբեք։ Իսկ մեր ազգին մէջ այսպիսի խստութիւնք գործադրելի չեն դառնար։ Հոգաբարձուք իրենց ներկայացուած չատ մը տղայք կը մերժեն, բայց երբեմն այնքան բացարձակապէս անօգ և անպաշտպան տղայք կը ներկայացուցուին և այնքան զօրաւոր յանձնարարականներով որ մերժելն անկարելի կը դառնայ։ Պատասխանատուութիւնն ո՞ւմ կը վերաբերի։

Հա՞րկ է յիշեցնել ինչ որ բազմաթիւ օրինակներով ցոյց տրուած է Հիւանդանոցի Պատմութեան մէջ թէ եղած են ժամանակներ ուր Հիւանդանոցի Հոգաբարձուք, հիմակուան չափ որբեր չունենալով հանդերձ, հիմակուան չափ ուտեստ, հագուստ և ուսում չեն կրցած տալ անոնց։ Հիւանդանոցի քննադատներուն մէկ գլխաւոր սխալն հոն է որ այս հաստատութիւնն իրենց երևակայութեան մէջ գտնուած խեղջ(?) մը հետ կը բաղդատեն, և բնականապէս դժգոհ կը մնան, մինչ աւելի արդար քննադատ մը պիտի բաղդատէր Հիւանդանոցի արդի վիճակն այն վիճակներուն հետ ընդ որս անցած է, այն անձկութեանց, այն տառապանաց հետ, բսել կ'ուզենք, զորս դարմանելու, մեղմացնելու և աւելի հանդուրժելի վիճակի մը վերածելու գործին մէջ արդի Հոգաբարձուք աշխատութեան և զոհողութեան գնահատելի բաժին մ'ունեցան։

Բայց քանի որ Հիւանդանոցին մէջ պատսպարելոց տրուած սնունդն այնքան անբաւական կը թուի Մ——ի-ի փափկաճաշակ յօդուածագրին, կը հաճի՞ արդեօք ցոյց տալ թէ որբերուն և ծերերուն լաւագոյն սնունդ մը կը տրուի Ցունաց Հիւանդանոցին մէջ, կամ Անգլիոյ, Ֆրանսայի և Գերմանիոյ որբանոցներուն (Orphelinats, Crèches), պատսպարաններուն (Asiles d'invalides) և աշխատանոցներուն (Workhouses) մէջ․ զի հիւանդաց յատուկ բաժնէն զատ, մեր Հիւանդանոց առաւելապէս ա՛յդ կարգի հաստատութեանց հետ կրնայ բաղդատուիլ։ Եթէ ինք այս քննութենէ խուսափի՛, պատրաստ ենք այդ մասին ևս հետաքրքրաշարժ ծանօթութիւններ հաղորդել, բայց ուտեստի ինդրոյն վրայ այսօր ա՛յսչափը կրնանք բաւ համարել։

·:·

«ՈՐԻՆՉ ԳԻՏԵՆՔ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՎՐԱՅ»

Մ——ի-ի յօդուածագրին մէկ մեծ գանգատն այն է թէ «Հիւանդանոցի մասին տեղեկութիւն կամ հաշիւ չի տրուիր»։

Դուք որ կարելի է ազգային ո՛չ մէկ հաստատութեան վրայ այնչափ բան տեսած և կարդացած լինիք որչափ Եդի Գուլէի Հիւանդանոցին վրայ, թերևս վարանիք հաւատալ թէ այդպիսի գանգատ մը կրցած է հրատարակուիլ 1890 սեպտ․ 1 թուով։ Բայց աւասիկ Մ——ի-ի —————— բողոքն իւր ամբողջութեամբ․

«Ի՞նչ գիտենք Հիւանդանոցի մասին։ —Գիտենք թէ Համբարձումին օրը Պատրիարքը պատարագ կը մատուցանէ Փրկչի մատուռին մէջ, Պէշճեանի (միայն Պէշճեանի°) հոգւոյն պաշտօն կը կատարուի, յետոյ սեղան կը տրուի, ուր ազգին «մեծամեծները» կը նստին և բաժակներ կ'առաջարկեն։ Գիտենք թէ Սահմանադրութեան տարեդարձն ալ կը կատարուի Հիւանդանոցի պարտէզին մէջ, նոյն օրն ալ սեղաններ ու բաժակներ, որոց վրայ պէտք է աւելցնել ճառեր։ Գիտենք թէ մի քանի ննջեցեալներու համար ալ երբեմն պատարագ կը մատուցուի Փրկչի մատուռին մէջ ու սեղան կը տրուի։

«Ասոնցմէ՞ դուրս։

«Ասոնցմէ դուրս, երբեմն երբեմն կը հրատարակուին խոշոր տեղեկագրեր զոր խիստ քիչերը կը կարդան, զի խիստ քիչերը բան մը կը հասկնան։

«Չմոռնանք նաև որ լրագիրներն ամեն օր կը հրատարակեն նուիրատուներու անունները։

«Ուրիշ ոչինչ գիտենք»։

Թէ Մ——ի-ի յօդուածագիրն ինք ուրիշ ոչինչ գիտէ Ազգ․ Հիւանդանոցին վրայ, ստո՛յգ է, — իրեն համար դժբախտաբար․ Բայց իրա՞ւ է որ Հիւանդանոցի արդի և նախորդ Հոգաբարձուք հաշիւ և տեղեկութիւն չեն տուած և չեն տար իրենց մատակարարութեան յանձնեալ այդ մեծ հաստատութեան վիճակին վրայ։

Ազգային վարչութիւնք և հաստատութիւնք, սկսեալ կեդր․ Վարչութեան ժողովներէն ու Խորհուրդներէն մինչև յետին ընկերութիւնն, ի՞նչպէս հաշիւ և տեղեկութիւն կուտան իրենց գործողութեանց վրայ։ — Իւրաքանչիւրն յաւարտ իւր սահմանեալ շրջանին, տեղեկագիր և հաշուեկշիռ կը հրատարակէ, ուրիշ ժամանակներ ալ բաց թողով հասարակաց գիտողութեան առջև․ Ի՞նչ ձևով, ի՞նչ եղանակաւ Ազգին տեղեկութիւն հաղորդած են Արարատեան և Միացեալ Ընկերութիւնք, Ազգանուէր Հայուհեաց և Դպրոցասէր Տիկնայց Ընկերութիւնք, նոյն ինքն Քաղաքական ու Կրօնական ժողովք, Սավըլաց Ցանձնաժողովը, և զանազան Խնամակալութիւնք․—Իրենց պարբերական տեղեկագրերով։

Եւ ո՞ր հաստատութեան վրայ տեղեկագրեր և հաշուեկշիռներ աւելի առատ և աւելի մանրամասն պաշար ունինք քան Հիւանդանոցին վրայ։ Հա՞րկ է արդեօք յիշեցնել թէ՝ ազգային հաստատութեանց մէջ միակ լինելով՝ Ս․ Փրկչի Հիւանդանոցն ունեցաւ նաև իւր աւելի քան կէս դարու գոյութեան ամբողջ պատմութիւնն, որ ո՛չ միայն կը նկարագրէ այն հաստատութեան անցեալ արկածներն, այլ և մանրամասնօրէն կը քննէ անոր մատուցած արդիւնքներն, Ազգին կողմէ եղած զոհողութիւններն, ինչպէս նաև մերթ ընդ մերթ երևան եկած ղեղծումներն, և այլ ամեն կարևոր պարագաներ որք նոյն հաստատութեան անցեալ և ներկայ վիճակը լուսաբանելու ծառայեն։ Հա՞րկ է յիշեցնել Հիւանդարանի և Որբանոցի բաժիններուն վրայ բժշկապետներուն և ուսումնապետներուն պարբերաբար հրատարակած մասնաւոր տեղեկագրերն ալ, Հոգաբարձութեան ամբողջական տեղեկագրերէն զատ։ Այս տեղեկագրերն ո՛չ ոք կը կարդայ եղեր․ Ինչէ՞ն գիտէ Մ——ի-ի խմբագիրն։ Այն գրուածոց մէջ կան որք գէթ նոյնչափ ծաւալած են Ազգին մէջ որչափ կիսամեայ Մ——ի-ի ա՛ և է թիւն։ Հիւանդանոցի վրայ պարբերաբար երևցած այս գրուածք չինե՞ր են որ չեն հասկցուիր եղեր։ Եւ այն ժողովուրդն որ Մ——ի-ի և Աբ——ը կը հասկնայ՝ ո՞վ կ'ըսէ թէ անհասկնալի կը գտնէ Հիւանդանոցի վերաբերեալ տեղեկագրերն։

Աւելի՛ն պէտք է անշուշտ․ Պարբերական և պաշտօնական տեղեկագրերէն զատ, պէտք է որ հայ խմբագիրք մերթ ընդ մերթ այցելեն Հիւանդանոցն, ամեն բան տեղւոյն վրայ իրենց աչօք տեսնեն ու դատեն, և ապա նկարագրեն ու ներկայացնեն ժողովրդեան։ Բայց այն մի քանի քննադատք որք այս օրերս այնքան հրաբորբոք նախանձայուզութիւն մը կը ցուցնեն Հիւանդանոցի վիճակին վրայ, և ի մասնաւորի հեղինակն այն յօդուածին զոր կը քննենք, իրենց բոլոր կեանքն մէջ քանի՞ անգամ Հիւանդանոց գացած են, քանի՞ անգամ իրենց պաշտօնը կատարած են իբրև հրապարակագիր (*) տեղւոյն վրայ քննութեամբ Ազգին ծանօթացնելով կացութիւնն այն հաստատութեան, ուր ամեն ժամանակ աւելի քան 600 ազգայինք կը պատսպարուին ամեն կարգէ և վիճակէ, և որուն համար ամեն տարի եօթն-ութ հազար ոսկի ծախք կ'ընէ Ազգն․ Անցեալին մէջ իրենց այդ բացարձակ անտարբերութիւն ներկային մէջ իրենց այս տարօրինակ հոգածութիւնը գո՞նէ կասկածելի չի՞ ցուցներ միթէ։

(*)․ Այն չափահասներուն, մանաւանդ ծերերուն, որք ծխելու վարժ են, ծխ—— և ֆէն——ի ալ կանոնաւորապէս կը տրուի։

(*)․ Խրիմեան Պատրիարք, ըստ որոշման Ազգ․ Վարչութեան, 1872 հոկտ․ 30 թուով առ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնն ուղղած պաշտօնագրով, կ'ըսէ թէ Հիւանդանոցի պատսպարեալք ——— ——— ——— պէտք է խնամուին և կրնան խնամուիլ, —ո՛չ աւելի պակաս, ո՛չ աւելի․ զի յայտնի է թէ Հոգաբարձուք իրաւունք չունին գտնուած պատսպարեալներուն երկու երեք տեսակ կերակուր մէկէն կերցնելու համար Հիւանդանոցէն դուրս թողուլ այնպիսի խղճալիներ որք այն մէկ տեսակ կերակուրն ալ սիրով պիտի ընդունէին։ Քանի որ ուրիշ պատսպարան չունինք ծերերու, անկարներու և որբերու համար, և քանի որ Հիւանդանոցի եկամտոյն(?) անսահման չափ չունինար, հարկադրեալ ենք չատանալ ուտեստի համեստագոյն չափովը որ բաւ լինի առողջ ապրելու։

(*)․ Հիւանդանոցն ամեն օր բաց է այցելուներու և քննադատներու առջև, որք կրնան պտտիլ ամեն յարկեր, հարցաքննել պաշտօնեայներն և պատսպարեալներն առանձին, և եթէ ծանօթ մարդիկ են, կրնան գիշերն ալ Հիւանդանոցի մէջ անցունել, նոյն հաստատութեան գիշերային կեանքն ևս գիտելու համար։ Այցելուք իրենց գիտողութիւններն ստորագրութեամբ կամ անստորագիր կրնան արձանագրել յատուկ տոմարի մը մէջ, կամ փակեալ հաղորդել Հոգաբարձութեան։ Հասարակութիւնն ամեն օր իրաւունք և միջոց ունի ուրեմն իւր հսկողութեան իրաւունքն ի գործ դնելու իւր Տան վրայ։ Պէտք է խոստովանիլ որ եթէ Հիւանդանոցը նկարագրուածին պէս «ղեղծմանց բոյն» մ'է այսօր, տարօրինակ միջոց մ'ընտրուած է այն «ղեղծումներն» սքօղելու։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Վիսման հազարապետ, Արևելեան Ափրիկէի գերման կառավարիչն որ այս պահուս ի Պերլին կը գտնուի, ի մօտոյ Նոր արշաւանքի մը գլուխը պիտի անցնի, դիմելով դէպ ի Վիքթորիա Նիանզա լիճ, որոյ վրայ բանեցնելու համար շոգենաւ մը կը գնէ բովանդակ Գերմանիոյ մէջ բացուած հանգանակութեամբ։

Էմին փաշա կը գրէ առ Վիսման հազարապետ թէ պէտք է փութացնել այս շոգենաւն, որոյ բանիլն ափրիկեան այն մեծ լճին եզերքը բնակեալ ժողովրդոց վրայ մեծ տպաւորութիւն պիտի ընէ։

·:·

Գերման լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Նափոլիի(?) գահազուրկ թագաւորն Ֆրանսուա Բ․ 126,000 ֆրանք ստորագրած է Պակամոյոյի մօտ Էմին փաշայի գրաւած վայրերուն մշակութեան և շահագործութեան համար։ Ֆրանսուա Բ․ որ Պաւիերացի իշխանուհւոյ մը ամուսինն է (Աւստրիոյ կայսրուհւոյն քոյրն,) իրեն համար պարտաւորութիւն կը համարի դրամապէս օժանդակել Վիսման հազարապետին նման նշանաւոր Պաւիերացւոյ մը նախաձեռնութեան։

ԳԵՐԵԱՑ ՏՈՒՐՆԵԱՌԻ ԽՆԴԻՐ

Կարդինալ Լավիժրի «եկեղեցական ասպետականութիւն մը» կը կազմէ, այսինքն՝ կամաւորներ որք միաբանաբար հետ գործակցութեամբ երթան Ափ-

---

№ 42

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՆԿՈՒՄԸ

Ինչպէս վերև ըսինք, քառակուսի՝ հաստաբեստ և ցած շէնք մըն էր այն, բակի մը վրայ կառուցուած, որ հեռուէն չատ կը նմանէր քարաժայռի մը՝ անձրևէն սեւցած։ Ստորնայարկը չորս պատուհան ունէր և մէջտեղը դուռն որուն կահաւ էր հասնիլ քարէ չորս աստիճաններէ վեր ելլելով։ Նրբանցքի մը երկու կողմերէն, որուն խորը մթին սանդուխ մը կ'երևէր, միակ սրահ մը կար․ ձախակողմը քառակուսի մեծ խուց մը, աջակողմը խոհանոց որ միանգամայն սեղանատուն էր։ Այդ յարկը կը բովանդակէր երեք խուցերէ․ ամենէն մեծն, որ երկու պատուհան ունէր, բաւական լուսաւորուած էր․ միւս երկուքն, աւելի երկար քան թէ լայն, մի քիչ մթին էր։

Դէպի այդ եղական բնակարանը տանող ո՛չ մէկ ուղի, ո՛չ մէկ ճանապարհ կար, ուսկից անցած ըլլային ճամբորդք կամ տեղացիք․ Արահետ մը միայն, նեղ ու խորդուբորդ, խոպան գետիններու մէջէն, կ'ոլորէր պատին մէջ բացուած դուռէն և ուղիղ գծով կը ձգուէր դէպի Շամբինեօլ գիւղը որուն զանգակատան ծայրը կը նշմարուէր երեք քառորդ մղոն հեռաւորութեամբ։

Պարտէզի շրջափակին երկու երրորդ մասէն անցնելէ յետոյ, որսորդք վերջիվերջոյ դուռն հասած էին։

—Վերջապէ՛ս, գոչեց Կաստոն տը Լիմանս։

—Այո՛, ըսաւ Սանզաքի դերակոմսը, բայց այս դուռը գոց է և ինծի այնպէս կուգայ որ ույժով կղպուած է․ Ամրոցի մը գաղտնի դրան կը նմանի․ Արդէն, նշան մը չկայ որ այս տան մէջ մարդ գտնուի։

—Սիրելիս, սա արահետը տեսէ՛ք։

—Կը տեսնեմ նաև որ խոտեր կը բուսնին հոն և գետինը կը ծածկեն առատօրէն, ուսկից կ'երևի թէ շատ քիչ գաղտօրէն կ'անցնին այստեղէն։ Այս կալուածն անշուշտ կը պատկանի սա զանգակատանը նշմարուող գիւղի մշակներէ մէկին, որ ատեն ատեն հոս կուգայ պարտէզը մշակելու։

—Ըսել է դուք կը կարծէք թէ այս տունը ամայի՞ է։

—Այնպէս կը կարծեմ։ Ո՞վ կ'ուզէք որ բնակի այս խարխուլ շէնքին մէջ որ հեռի է ամէն հաղորդակցութենէ ու ձգուած է այս անբերրի անկիւնը, ո՛վ գիտէ ինչ յիմարութեան պատճառաւ։

—Ներեցէք, Սանզաք․ նախ, այս շէնքը շատ հին կ'երևի, յետոյ, ժամանակաւ կարևոր շահագործման մը ծառայած ըլլալու է․ Գիտէք թէ այս անմշակ գետիններու կաւովը կը պատրաստուի կիրը և ուրիշ նիւթ մըն ալ։

—Ապահովապէս, սիրելի՛դ իմ Կաստոն, այս հին և մթին շէնքին գոյութեան պատճառը այդ միայն կրնայ ենթադրուիլ։

—Այս ամենը շատ լաւ, պարոններ, ըսաւ ուրիշ որսորդ մը, բայց քանի որ այս տունը չի կրնար կամ չուզեր հիւրընկալել զմեզ, կը խնդրեմ որ գոնէ սա նշդարեններու շուքին տակ հանգչինք։

Այս առաջարկութիւն ջերմ ընդունելութիւն գտաւ։

Որսորդք հանեցին իրենց մախաղներն և նշդարենի մը ստորոտը նստան, հրացաններն ծունկերնուն մէջտեղ, բունը դէպ ի վար․ Իրենց շուրջը պառկեցան շուները։ Այն ատեն, որսորդք՝ հանգստանալով՝ սկսան խօսակցիլ եղջերուներու, չիկերներու, վայրի խոզերու, նապաստակներու, փասիաններու և այլոց վրայ․ Իւրաքանչիւրն իր շահատակութիւնները կը պատմէր․ Անոնցմէ մին՝ մէկ օրուան մէջ տասնըմէկ գայլ սպաննած էր․ Ուրիշ մը, հրացանի երկու հարուածով, ինը վարազ սպաննած էր։ Եւ մինչ բարձրաձայն կը բացագանչէին, այս երևելի դէպքը Պ․ տը Քրաքի արկածից կարգը դասել ուզողներու երևոյթով, զայն պատմողն հարկ տեսաւ բացատրելու թէ այդ ինը անասունները խոզի երկու ձագեր էին, բաւական մեծկակ, ու մատակ կինձ մը որ ուրիշ վեց ձագեր պիտի ծնէր․ Մէկ խօսքով, այդ պարոններն յաջողակ որսորդներ էին և հրաշալիքներ գործած պարզապէս գիւցազունք։

—Լռեցէ՛ք(?), պարոններ, ըսաւ յանկարծ Ատրիէն տը Վէրժէյն մարգիզը։

Ամենքը մէկանց լռեցին իսկոյն։ Շուները գլուխնին վեր առած՝ դէպ ի պարտէզին կողմը կը նայէին։

Կանացի ձայն մը, ծաղկատի աղջկան մը ձայնը, Մէնտէլի հին մէկ վիպերգը կ'երգէր։ Այդ մաքուր և զօրաւոր ձայնը, մանկան մը ձայնին պէս յստակ և անոյշ, անբացատրելի շեշտ մը ունէր։ Տարակոյս չէր մնար թէ երգչուհին պարտիզին մէջ էր։ Եւ այդ երգն, իր քաղցր ելևէջներով որոց կը խառնուէին տերևներու թեթև շնչիւն մը և քանի մը ճճիներու բզզիւնը, խորհրդաւոր բան մը կը պարունակէր իր մէջ։

—Զարմանալի՜ բան, ըսաւ Սանզաքի դերակոմսը ցած ձայնով։

—Հիմակ կը հաւատա՞ք, պարոններ, թէ տանը մէջ մարդ կայ․ վրայ բերաւ Կաստոն տը Լիմանս, նոյնպէս ցած ձայնով։

—Չեմ գիտեր, պատասխանեց դերակոմսը․ մինակ, այլ ևս կարծիքս չեմ պաշտպաներ։

Ատրիէն ոտքի ելած ու քանի մը քայլ առաջ անցած էր իր ընկերներէն, և գլուխը վեր, աչքերը շողշողուն, պատին բարձրութիւնը չափելու երևոյթ մը ունէր, իբր թէ ուզէր մէկ ոստումով պարտիզին մէջ ցատքել։

Ցանկարծ ձայնը դադրեցաւ երգելէ․ Գրեթէ միևնոյն վայրկենին՝ ցաւագին ճիչ մը լսուեցաւ։

Ատրիէն սկսաւ դող մը զգալ։

—Այդ աղջիկը, ըսաւ դերակոմսը ծիծաղելով, վարդին երգը երգելէ յետոյ, զայն քաղած ատեն ձեռքը արիւնոտած ըլլալու է։

Առաջին ճիչին յաջորդեցին քանի մը խեղդուկ հեծեծանքներ, յետոյ այլևս ձայն չի լսուեցաւ։

Ատրիէն աւելի ևս յառաջացած էր․ Հիմակ, դրանը առջև կը գտնուէր։

—Լա՛ւ, ըսաւ Պ․ տը Սանզաք հեգնոտ ձայնով մը, մարգիզը հետաքրքրութենէ բռնուած է։

—Պարոններ, յարեց Կաստոն, Ատրիէն բարեկամիս ընտանիքը սերած է Ֆրանսացի ասպետաց գիւցազնական ժամանակներու դերդաստաններէն․ իր նախահայրեր մին, ազնուական ասպետ մը, քսան տարի իւր կնոջ զինանշանները կրած է․ Ատրիէն իր սերնդեան հուրը կորուսած չէ․ Հին գիւցազանց արիւնը կը կրէ և անոնց նման՝ արկածախնդիր կեանքը կը սիրէ։

—Տեսնենք դուռը պիտի զարնէ՞ թէ չպիտի զարնէ, ըսաւ ուրիշ մը։

—Եթէ ունենար այն գալարափողը զոր իր նախահայրք կը հնչեցունէին, դղեակի մը շարժական կամուրջին առջև հասած ատեններնին, անշուշտ պիտի կրնար իմացունել իր գալուստն, ըսաւ Պ․ տը Սանզաք ծիծաղելով։

—Կը վերադառնայ․ կ'երևի թէ մտածեց և չուզեր բաղդախնդրութիւնն աւելի առաջ տանիլ։

—Դիւցազնական սերունդի մը չառաւիղին ասկից աւելի յանդգնութիւն ունենալու էր, յարեց Պ․ տը Սանզաք հեգնութեամբ։

Երիտասարդին վերադարձն ընդունուեցաւ ծաղրական խօսքերով որոց պատասխանեց նրբամտութեամբ, իր բարեկամներուն հետ ինքն ալ խնդալով։

—Այս ամենը աղէկ, վրայ բերաւ դերակոմսը, սակայն ձայնը լսեցինք ու երգչուհին չտեսանք։

—Պզտիկ աղջիկ մըն էր, ըսաւ Ատրիէն։

—Քանի՞ տարեկան կը կարծես։

—Տասը տասներկու տարեկան։

—Բայց, բարեկամս, հմայուած կ'երևիս։

—Կարծածիդ չափ չէ։

—Ես տեսայ որ քիչ մնաց պատին վրայէն պիտի ցատքէիր։

—Պարզապէս հետաքրքրութենէ մղուած։

—Կաստոն ըսաւ մեզի թէ արկածախնդրութիւնը կը սիրես եղեր։

—Երբ առիթը ներկայանայ։

—Ահա՛ առիթ մը։

—Քեզի կը թողում զայն, Սանզաք։

—Ուրեմն չե՞ս ուզեր գոհացնել քու հետաքրքրութիւնը։

—Բնա՛ւ։

—Հիմայ գիտենք, պարոններ, թէ տունը անբնակ չէ, կամ գէթ պարտիզին մէջ մէկը կայ․ կրնանք ուրեմն բանալ տալ այս դուռը և խնդրել որ ըմպելիք տան մեզ, զովանալու համար։

(Շարունակելի)

բեկէի խորքը, գերիներն ազատեն, և աչաբեկեն գերեաց որսորդներն ու վաճառականները։ Ինքն ալ այժմ 100 եւրոպացի կամաւոր միայն կը խնդրէ, և քանի մը պատիկ թուով յանձնառուներ իրեն ներկայացան, մանաւանդ Պելժեր։ Այս եւրոպացի կամաւորաց վրայ պիտի աւելնայ սուտաքագոյն գունդ մը սեւամորթ բնիկներու, և այս զինուորական ոյժ՝ եկեղեցական ոյժին հետ զուգահեռաբար՝ պատուհաս պիտի լինի մարդկային արարածներու թուրեւառոյն պարապող ափրիկեցի հրէշներուն։ Կարդինալ Լավիժրիի ձեռնարկը շատ կը գովուի։ Հաստատամիտ մարդ մ՚է սա, որ անընդհատ և անվհատ պատերազմ ուխտած է ընդդէմ գերեվաճառութեան։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Ինչպէս արդէն ծանուցինք, Արեւելեան երկաթուղեաց գործը վերջնապէս կարգադրեցաւ ի Վիեննա։ Այն սնդանաւորական խմբակ որուն Պառոն Հիրշ յանձնեց իւր բոլոր իրաւունքներն ու սեփականութիւններն այս երկաթուղեաց մասին՝ կը բաղկանայ Վիեննայի Պանքֆերէյնէն, Պերլինի Տէօյչէ Պանք և Տրէզտէր Պանք անուն Դրամատուներէն։ Պառոն Հիրշ պիտի ընդունի 100 միլիոն ֆր., որոյ փոխարէն պիտի տայ իւր ունեցած Արեւելեան (Րումելիի) երկաթուղեաց բաժիններն և այս երկաթուղեաց ընկերութենէն իրեն վիճակելաւ շահաբաժինն։ Յիշեալ խմբակն այս նպատակաւ յատուկ Դրամատուն մը կը հիմնէ ի Զուրիխ, որ Պառոն Հիրշէն առնելով բոլոր այն գոյքն, անոր փոխան իւր պարտատոմսերը պիտի հանէ։ Այս պարտատոմսերու ի հրապարակ հանումն, այնպիսի ազդեցիկ պաշտպանութեանց ներքեւ, անշուշտ պիտի յաջողի եւս։ Արեւելեան երկաթուղեաց սեփականութեան կամ տիրութեան այսպէս մէկ ձեռքէ ուրիշ ձեռքի մը անցումը պիտի տնօրինուի ի Պերլին Տէօյչէ Պանքի և Տրէզտէր Պանքի ձեռամբ, և ի Վիեննա՝ Պանքֆերէյնի ձեռամբ։ Թէև ինչ ինչ կողմերէ գժտութիւնք կը յարուցուին, բայց գործողութեան յաջողումն երաշխաւորեալ կը համարուի եղեր։

ԳՈՐԾԱՏԵԱՐՔ ԵՒ ԳՈՐԾԱՒՈՐՔ

Օրինակ առնլով Անգլիոյ Նաւատէրներէն և նաւային ընկերութիւններէն որք իրենց մէջ ընկերակցութիւն մը կատարեցին իրենց բանւորներուն և պաշտօնեաներուն ծովային պահանջումներուն դէմ դնելու և իրենց հասարակական շահերը պաշտպանելու համար, Միացեալ Նահանգաց երկաթուղեաց ընկերութիւնք իրենց մէջ կը բանակցին այնպիսի ընկերակցութեան մը կազմութեան համար, որով կարենան միահաղոյն դիմադրել երկաթուղոյ զանազան կարգի աշխատաւորներուն պահանջմանց, որք արդէն ընկերակցութիւններ կազմած լինելով, ընդարձակ գործադուլներով մեծ վնաս կը հասցնեն դրամատէրց շահերուն։ Ինչպէս կ'երեւի, թէ՛ Հին և թէ Նոր Աշխարհին դրամատէր և գործատէր դասը մի կողմէ և գործաւոր և աշխատաւոր դասը միւս կողմէ իրարու մէկ մէկ ինքնուրոյն բանակ կը կազմակերպեն և տնտեսական պայքարն հետ զհետէ սաստիկ կերպարան մը կ'առնու։

Ի ՓԱՐԻԶ

Փարիզեան թերթի մը մէջ կը կարդանք.

«Թաճզաննեան անուն անձն, ազգաւ հայ, զոր ձերբակալելու հրամանագիր հանած էր հարցաքննիչ դատաւոր Պ. Պուրսի՝ վստահութեան չարաչար գործածման համար, և որ ի բացակայութեան երկամեայ բանտարկութեան դատապարտուած էր, երեկ հետաքրքրաշարժ պարագայից մէջ ձերբակալեցաւ։ Մի քանի անձինք Պուլոնի անտառին սրճարանի մը մէջ մտած էին և այս գայթակղելի դէպքին վրայ կը խօսէին։ Սրճարանին տիրուհին աչաբեկեալ, անտառին պահակները կանչեց, և այն անձինք ոստիկանութեան կայարանը տարուեցան։ Անոնք ալ հայ էին և ոստիկանութեան տեսուչը քննութեան միջոցին տեսաւ որ ձերբակալեալներէն մին էր նոյն ինքն Թաճզանեան, որ անմիջապէս կեդրոնական բանտը տարուեցաւ։»

Ի ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ ԵՒ Ի ՓՈՔՐ-ԱՍԻԱ

Հանրածանօթ ուղեւոր և երկրախոյզ Տքթ. Եւոլէյէվ Տիֆլիս վերադարձաւ Պարսկաստանէ, ուր, ռուս կառավարութեան հրամանաւ, քննած էր հնդախտի ծաւալումն։ Իւր քննութեանց արդիւնքը սա է թէ հնդախտն աւելի յառաջախաղաց քան յառաջախաղաց ընթացք մ'ունի այժմ, և թէ նա կ'երթայ դէպ ի Միջագետս։ Պ. Եւոլէյէվի կարծիքն է թէ հնդախտը կը դիմէ դէպի Վանն և Բաղէշ, և անտի պիտի դիմէ ի Մուսուլ և Պաղտատ։

Ի ԼԵՀԱՍՏԱՆ

Փեթերսպուրկէ սեպտ. 29 թուով կը հեռագրուի թէ կառավարութիւնն որոշած է անյապաղ պաշտօնանկ ընել Լեհաստանի և Պալթիկեան գաւառաց երկաթուղիներուն բոլոր պաշտօնեաներն որք գոհացուցիչ կերպիւ ռուսերէն չեն խօսիր։

ՀՆԴԱԽՏՆ Յ'ԱՓՐԻԿԷ

Սեպտ. 28էն ի վեր, հնդախտը դադրած է Մասուայի իտալեան գաղթավայրին մէջ։

Ի ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Ի Գերմանիա կը կազմուի «Կաթոլիկ Գերմանիոյ ժողովրդային Ընկերակցութիւն» մը, որ բովանդակ կայսրութեան մէջ ընկերվարականութեան ծաւալման դէմ պիտի մաքառի, երբ պայմանաժամուն աւարտմամբ դադրի Հակընկերվարական Օրէնքը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օգոստոսի 21ին Վեհափառ Հայրապետն ազգիս, բարեհաճեցաւ վերադառնալ ամարանոցից Ս. Աթոռս։ Բոլոր միաբանութիւնը Մայր Աթոռոյ, աշակերտք ու վերակացուք Ճեմարանի և խուռն բազմութիւն ժողովրդոց Վաղարշապատ հրապարակի դրան առաջ սպասում էին Նորին Օծութեան։ Երեկոյեան ութ ժամին, արդէն մութն ընկած, երեւեցան Նորին Օծութեան և նրան ուղեկցող պաշտօնատար եւ ծանօթ անձանց կառքերն ու ձիաւորաց խումբը։ Կառքից իջնելով Նորին Օծութիւնն գնաց Ս. Տաճարն, ուր սովորական աղօթքը կատարելուց և ներկայ ժողովրդեան օրհնելուց յետ, գնաց Վեհարան հանգստանալու։

(Արարատ)

Թիֆլիսէն գրուած նամակէ մը կը տեղեկանանք թէ Դեր. Խորէն արքեպիսկոպոս Նար-Պէյ այժմ բժշկաց խորհրդով կը գտնուի Ապասթումանի ջերմուկները, դարմանելու համար իւր լեարդի, ստամոքսի և սրտի ծանուցեալ հիւանդութիւնն որ դժբաղդաբար վերանորոգուած է։ Ն. Սրբազնութիւն, «առանձնացեալ յանտառախիտ վայրիս», կը ծծէ «զառողջարար խունկս ծառաստաց յեղևնեաց և ի չոճեաց», և կ'ընդունի ելեկտրաբուժութեան դարմանները, որք վերջին ծայր կատարելութեան հասած են այդ ջերմուկաց մէջ որք կը մրցին յաջողութեամբ Եւրոպիոյ լաւագոյններուն հետ։ Դարմանումը քիչ օրէն կը վերջանայ, և Ն. Սրբազնութիւն ընդհուպ կը վերադառնայ մայրաքաղաք։

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն և Ներքին ու Դատական գործոց Վսեմ. Նախարարք երէկ ի ժողով գումարուելով զբաղեցան Հայոց և Յունաց Պատրիարքարաններու առանձնաշնորհմանց խնդրոյն քննութեամբը։ (Թ. Հ—Բ)

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Այտընի նահանգին Փոլա գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Սալիհ պէյ, գայմագամ Թիմուրճը գաւառակին, եւ նմա յաջորդեց Ապտի էֆէնտի, գայմագամ Փոլաի։

Քարբերդի Հիւսնիմանսուր գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Օսման Ֆէհմի էֆէնտի, գայմագամ Պէհէսնիի, եւ նմա յաջորդեց Հագգը էֆէնտի, գայմագամ Հիւսնիմանսուրի։

Ատանայի Անամուր գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Մուսթաֆա էֆէնտի, նախորդ գայմագամ Էրէյլիի։

—

Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Մաքսային վերատեսչութեան պաշտօնեաներէն Պիւրհանէտտին էֆէնտիի եւ Կ. Պոլսոյ ու Ագրիանուպոլսոյ մաքսատանց քննիչ Ազիզ պէյի։

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Պէշիքթաշի առաջին կարգի ոստիկան Ապտիւլգատէր էֆէնտիի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Պէշիքթաշի երկրորդ կարգի ոստիկաններէն Հալիմ էֆէնտիի։

Սալիսէի աստիճան՝ Պէշիքթաշի երկրորդ կարգի ոստիկաններէն Ահմէտ էֆէնտիի եւ Զէյնունի գայմագամ Մէհմէտ Շաքիր էֆէնտիի։

—

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Ագրիանուպոլսոյ ամրաշէն զօրաց գնդապետ Մէսուտ պէյի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Թաղապետութեան Դ. շրջանակին անօրէն Մուսթաֆա էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ [illegible] լրագրոյ տէր և անօրէն Պ. Լաֆիթի։

Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Ֆրանսացի հաչակաւոր բժիշկ Տօքթ. Քօնսթանթէն Բալի կնոջ։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ [illegible] լրագրոյ խմբագիր Պ. Իլիաէի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Մաքսային վերատեսչութեան պաշտօնեաներէն Հիւսնի էֆէնտիի։

—

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Դատական նախարար Վսեմ. Րիզա փաշա և Մաքսային վերատեսուչ Վսեմ. Հասան Ֆէհմի փաշա երէկ Բ. Դուռը գնացին և յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Ամերիկեան ու պելճիական դեսպանք և Գարատաղի գործակատարն երէկ Բ. Դուռն երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

—

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Լ. Հէրալտ կը ծանուցանէ թէ Դատական և Կրօնական գործոց նախարարութիւնը չորեքշաբթի օրը թեզքէրէ մը ղրկեր է Ֆէնէրի Պատրիարքարանին՝ ի մասին յիշեալ Պատրիարքարանի գործոց նկատմամբ կայս. կառավարութեան տուած որոշմանց։

Վաղը, շաբաթ, Պատրիարքարանի Սինոդն ու Քաղաքական ժողովն յարտասովոր նիստ պիտի գումարեն։

—

ՏԻՒՐԷՆՈՒԷ ԴԵՐ-ԾՈՎԱԿԱԼԸ

Վեհ. Սուլթանը 1867 թուականէն ի վեր կը ճանչնայ Տիւրէնուէ ծովակալն, զի Ն. Վեհափառութիւն՝ Ապտիւլ-Ազիզ կայսեր հետ նոյն թուականին Փարիզու արուեստահանդէսն այցելած պահուն, դեր-ծովակալն, որ Նաբոլէոն Գ.ի թիկնապահներէն էր հազարապետի աստիճանով, Վեհ. Սուլթանին ներկայացուած էր Թիւլըրիի պալատան մէջ։ Դեր-Ծովակալն յիշելով այդ անցեալն՝ իւր ամենաջերմ շնորհակալութիւնը յայտնած է, Ն. Վեհափառութեան մայրաքաղաքս այցելելուն առթիւ իրեն եղած սիրալիր ընդունելութեանց համար։

—Նախընթաց գիշեր կայս. պալատան մէջ տրուած հացկերոյթի պահուն Վեհ. Սուլթանը Իմթիազ պատուանշանի ոսկի և արծաթ շքադրամները շնորհած է Տիւրէնուէ դեր-ծովակալին ինչպէս նաեւ այլ եւ այլ կարգի պատուանշաններ անոր հետեւորդ վեց բարձրաստիճան սպաներուն։

—Բարձր. Մեծ Եպարքոսն և Ծովային ու Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարք երէկ առաւօտ Թարապիոյ Ֆրանսական դեսպանատունն երթալով այցելութիւն տուին Ֆրանսացի դեր-ծովակալին։

—Վեհ. Սուլթանն հրամայած է որ [illegible] և [illegible] մարտանաւերը ցորչափ մայրաքաղաքս մնան, ամեն օր կայս. պալատէն հացկերոյթի սպայից ու նաւաստեաց համար հարկ եղած ուտեստը։ Կայս. սոյն հրամանին համաձայն, աջէ օրն եւ երէկ նոյն մարտանաւերը ղրկուեցան՝ խաղող, ոչխարի միս, հաւ, հնդկահաւ և այլ եւայլ ըմպելիներ։

—[illegible] մարտանաւն, որ Դարդանէլի առջեւ երկաթ նետած էր [illegible] մարտանաւուն հետ, երէկ Թարապիա գնաց և Ֆրանսական դեսպանատան ամարանոցին առջեւ խարիսխ նետեց։ Մարտանաւուն մէջ կը գտնուին [illegible] նաւազօրաց խումբը։

—Տիւրէնուէ ծովակալն ու հետեւորդք երէկ այցելեցին Թօփգափուի պալատը, կայս. Գանձարանը, Թանգարանը, Այասոֆիայի մզկիթն և Պոլսոյ այլ և այլ նշանաւոր վայրերը։

Դեր-ծովակալն, իրեն հետեւորդ հարիւր քանի չափ սպայք ինչպէս նաեւ Ֆրանսական դեսպանն այսօր ներկայ կը գտնուին Սելամլըքի արարողութեան և յետոյ կատարելի զօրահանդէսին։

Ֆրանսական դեսպանն այս գիշեր դեսպանատան մէջ ճոխ հացկերոյթ մը պիտի տայ ի պատիւ դեր-ծովակալին։

Շաբաթ իրիկուն եւս Ծովային նախարարութեան պաշտօնատան մէջ ճոխ հացկերոյթ մը պիտի տրուի ի պատիւ Ֆրանսացի դեր-ծովակալին։

—Տիւրէնուէ դեր-ծովակալն ու հետեւորդք կիրակի օրը Պէյքոզ պիտի ուղեւորին։ Ֆրանսական դեսպան Մոնդեպելլօ կոմսը մինչեւ Պէյքոզ պիտի ուղեկցի դեր-ծովակալին։ [illegible] մարտանաւը դեսպանը բերելու համար կրկին անգամ մայրաքաղաքս պիտի գայ և յետոյ Պէյքոզ պիտի վերադառնայ։

—

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հալէպէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ սեպտ. 18ի հինգշաբթի օրէն մինչեւ հետեւեալ օրն Հալէպի մէջ եօթը հոգի հնդախտէ բռնուելով, հինգը մեռեր են։ Նախապէս բռնուածներէն եւս երկու մահեր պատահած են։

—Զմիւռնիոյ շրջակայ Քլազոմէնի մաքրանոցին մէջ քարանթինա սպասող ուղեւորաց մէջ որ և է կասկածելի հիւանդութիւն երեւան ելած չէ, միայն մէկ քանի ծերունի հիւանդներ և սովորական փորհարութենէ բռնուածներ կը դարմանուին մաքրանոցի հիւանդանոցին մէջ։

—Պէրութի քարանթինայի քննիչը կը հեռագրէ թէ Նէֆէ [illegible] շոգենաւը Պէրութ ժամներ է և թէ ուղեւորք տեղւոյն մաքրանոցն առաջնորդուած են, հոն քարանթինա սպասելու համար։

—Աղեքսանդրիոյ առողջապահական բժիշկն եւս հեռագրաւ կը ծանուցանէ թէ [illegible] շոգենաւն, յորում կը գտնուին 789 արեւելքցի ուխտաւորներ, Սուէզ ժամներ է, և թէ յետ քննութեան հաստատուած ըլլալով որ ուղեւորաց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է՝ շոգենաւը Ջրանցքէն պիտի անցնի և Զմիւռնիա ու Կ. Պոլիս պիտի ուղեւորի։

—

ՈՍՏԻԿԱՆԱՊԵՏԱՑ ԺՈՂՈՎ

Ոստիկանութեան նախարար Նազըմ պէյ, Պէշիքթաշի ոստիկանապետ Ֆէրիտ Հասան փաշա, Բերայի կառավարիչ Հիւսէյին պէյ և Սկիւտարի կառավարիչ Մաշուք պէյ երէկ ի նիստ գումարեցան Պէշիքթաշի ոստիկանատան մէջ և խորհրդակցութիւններ կատարեցին ոստիկանական գործոց վերաբերեալ ինչ ինչ խնդրոց վրայ։

Ոստիկանութեան նախարար Նազըմ պէյ յետոյ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Ներքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

—

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՄՆՏՈՒԿ

Ըստ տեղեկութեանց [illegible], Միւհէնտիսին պէյ, որ Ելմտական Նախարարութեան կողմէ անդամ կարգուած էր Պոլսոյ Ապահովութեան Սընտուկի վարչական ժողովին, այդ պաշտօնէ հրաժարած պահուն յիշեալ Սընտուկի վիճակին վրայ խիստ կարեւոր ծրագիր մը մատուցած է Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան։

—

ՀԱՆՔԱՑ ՄԵՆԱՇՆՈՐՀ

Կայս. պալատան զինուորական քննիչ յանձնաժողովն ի մօտոյ պիտի զննէ Թուրքիոյ մէջ գտնուած քարիւղի և գայլախազի հանքաց շահագործումը մենաշնորհի վերածելու խնդրով։

([illegible])

—

ՊԱՌՈՆ ՊԼԱՆ

Բարիզի լրագիրք զրոյց մը կը յիշեն, թէ Կ. Պոլսոյ իտալական դեսպան Պառոն Պլան Բէդրըսպուրկ պիտի փոխադրուի նոյն պաշտօնով։

—

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ

Բժշկական-Դեղագործական Լրագիրը կը հրատարակէ 1890 օգոստոս ամսոյ միջոցին Կ. Պոլսոյ մէջ մեռնող անձանց ցուցակն որ առնուած է Առողջապահական վարչութեան արձանագրութիւններէն։

	Այր	Կին	Ընդամ.
Իսլամք	197	246	443
Քրիստոնեայք	186	155	341
Հրեայք	16	14	30
Համագումար	399	415	814

Վերոյիշեալ 814 անձանց 17ը ծաղկախտէ մեռած են։

—

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀՆԵՐԸ

Այս գիշեր ժամ 7ին հրդեհ ծագեցաւ ի Ղալաթիա, Գարաքէօյ, Հալաճեան խանի փողոցին մէջ եւ եօթը խոշոր քարուկիր շէնքեր այրեցան։ Հրդեհն սկսաւ Գարամանցի Բանտէլի անուն մարդու մը սեղանական ներկին եւ այլ այդ կարգի նիւթերու մթերանոցէն։ Միւս շէնքերուն մէջ վարձով կը բնակէին սրճարանատէր Հէլլէննացի Բանչօ, Նպարավաճառ Հէլլէննացի Եանի, սրճարանատէր գարամանցի Քիրեաքօ, գարեջրավաճառ Հէլլէննացի Քօսթի, գարամանցի սրճարանատէր Նիքօլի և Հէլլէննացի Անտրիքօ։ Շէնքերէ մէկ քանին ապահովագրեալ էին։ Հրդեհի ընթացքը կասեցնելու համար մեծ ջանքեր եղան, զի եթէ քարանթինայի պաշտօնատունն ու Ղալաթիոյ մաքսատունն, որք մօտը կը գտնուէին, բռնկէին՝ հրդեհն աւելի տարածուելով, կրնար մեծամեծ աղէտներ պատճառել։ Բանտէլի, որուն խանութէն սկսած էր հրդեհը, իւր ապրանքներէն ու գոյքերէն ոչինչ կըրցած է ազատել։

Ուրիշ հրդեհ մ'ալ այս գիշեր ժամ 7ին միջոցները ծագեցաւ ի Նէնի Քարու և տեղւոյն ալիւրի գործարանին եւոյն գտնուած փայտաշէն տուն մը այրեցաւ։

—

ԾՈՎԱՅԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ծովային նախարարութիւնն արտօնած է պայմանագիր կնքել Լոնտոնի զինագործարանատէրերէն Պ. Քարտիի հետ՝ Քրիւբի թնդանօթներու պատրաստութեանց յատուկ գործիներու գնման համար, որք պիտի արժեն 16,500 ոսկի։ Ոսկից զատ, Պ. Քարտի Թէրսանէէն պիտի հայթայթէ մեծ հնոց մը 4,500 ոսկւոյ փոխարէն։ Այս երկու գումարք պիտի վճարուին Օսմ. կայս. Պանքային ձեռամբ։

Վերոյիշեալ գործիներու և հնոցին յատուկ գործարան մը պիտի կառուցանէ Թէրսանէէն, 7,500 ոսկւոյ արժողութեամբ բեռնաբարձ մեքենայով մը։ Թէ՛ այս և թէ՛ վերոյիշեալ գումարները ծովային Նախարարութեան արտասովոր ելմտացոյցի հաշուոյն պիտի անցուին։

—Ծովային Նախարարութիւնը պայմանագիր կնքած է Պ. Բօզմա Բաճարայի ներկայացուցիչ Սեբրաքի էֆէնտիի հետ, Կ. Պոլսոյ և շրջակայից մէջ գտնուող ծովային զինուորաց, ինչպէս նաեւ Նաւային վարժարանին ու հիւանդանոցին մէկ տարուան միսը հայթայթելու համար։ Որոշուած գինն է օխան 3 ղրուշ 39 փարա։ Սեբրաքի էֆէնտի յանձն կ'առնու ամիսը 80էն 120,000 օխա միս հայթայթել։

—

Անցեալներն Ագրիանուպոլսէն հինգ ժամ հեռու գտնուած Պաղլար անուն տեղը կռիւ մը տեղի ունեցեր է Րէժիի դէտերու եւ ծխախոտի մաքսախոյսերու միջեւ։ Դէտերն հրաւիրեր են մաքսախոյսերն անձնատուր ըլլալ, սակայն այս վերջինք յանձն չառնելով, կռիւն սկսեր և մաքսախոյսերէ երեք հոգի մեռեր են։

—Մաքրիգիւղի հեռագրական ու թղթատարական տնօրէն Սալիհ էֆէնտի և Մալիյէի պաշտօնեայներէ մին անցեալներն երկու ծրագիր մատուցած են տէրութեան հասութից յաւելման համար կազմելու յանձնաժողովին, որով տարեկան հինգ միլիոն ղրուշի հասոյթի նոր աղբիւր մը ցոյց կու տան։

— Քաղաքապետութեան հասութից գանձումն, որ ցարդ պաշտօնէի մը ձեռամբ կը կատարուէր, յետ այսորիկ պիտի կատարուի յատուկ յանձնաժողովի մը ձեռամբ։

—Նախընթաց իրիկուն ցաւալի դէպք մը պատահեցաւ ի Պէյլէրպէյ, Նախորդ Խտիվ Իսմայիլ փաշայի աղջկան բրէնսէս Ֆաթիմէ հանըմի ապարանքին մէջ։ Եչրէֆ և Իլիաս անուն երկու երիտասարդներ որք նոյն գիշերը իբրև հիւր կը գտնուէին, սկսան իրարու հետ կատակներ ընել։ Եչրէֆ կատակի համար ըէվոլվէր մը պարպեց և գնդակը Իլիասին աչքին հանդիպելով անմիջապէս սպաննեց զնա։ Եչրէֆ անմիջապէս խոյս տուաւ։ Ոստիկանութեան պաշտօնեայք սկսան ամեն կողմ խուզարկութիւններ կատարել այդ մարդը ձերբակալելու համար։

—Էրէյլիի նախկ. Ալի Րիֆաթ էֆէնտի արտօնութիւն խնդրած է Ճէրիտէի Իպրէթ անուն լրագիր մը հրատարակելու։

—Երէկ իրիկուն ճեպընթաց կառախումբով մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս Պ. Ժիւլ Բէյն, քարտուղար Ֆրանսայի երեսփոխանական ժողովոյ, որ Բարիզ կը դառնայ։

—Սերպիական դեսպանուհի տիկին Նօվագօվիչ իւր զաւակաց հետ մայրաքաղաքս դարձաւ Պէլկրատէն։

—Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին 134 Իսլիմեայի և Էսկի Ձաղրայի իսլամ գաղթականներ որք Պրուսայի նահանգը ղրկուեցան, հոն բնակութիւն հաստատելու համար։

—Տարտանէլէն կը հեռագրեն թէ Ֆրանսական նաւատորմը, որ Պէշիքայի առջեւ կը գտնուի, գիշերները թնդանօթ արձակելով փորձեր կը կատարէ եղեր եւ թէ մարտանաւերէ մին Սելանիկ ուղեւորեր է։

—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ՝ Քեաղըտխանէի շրջակայքը գտնուած կայս. քէօշկերու նորոգութեան վրայ հսկելու պաշտօնը յանձնուած է Ծովային Նախարար Հասան փաշայի. իսկ Պէյքօզի, Գալէնտէրի, Մասլաքի և այլ տեղերու կայս. քէօշկերուն նորոգութեանց վրայ հսկելու պաշտօնը յանձնուած է ամրութեանց եւ շինութեանց նախագահ Ֆէրիք Ալիմ փաշայի։ Այս քէօշկերու նորոգութիւնը պիտի աւարտի ձմեռը վրայ չը հասած։

—Պ. Սինկրօս որ Սելանիկ գնացած էր անձամբ հսկելու համար իւր ծախիւք կառուցանելի հանրային շէնքերու հիմնարկութեան, Աթէնք վերադարձեր և երկար տեսակցութիւն մը ունեցեր է Պ. Դրիքուբիսի հետ։ Աթէնքի Սակարանի մասնախումբ 2188 ֆրանք հանգանակեր է իր մէջ, ի նպաստ Սելանիկի հրկիզելոց։

—[illegible] կ'իմանայ թէ Քէօթահիոյ կառավարիչ Վէյսէլ փաշա անձնական սկսուրութեան պատճառաւ հրաժարեր է իր պաշտօնէն։

—Ոստիկանութիւնը նախընթաց օր հեռաւոր վայրեր աքսորեց ութ վաղեմի չարագործներ։

—Գամարանի մաքսային քննիչ Տօքթ. Սթամաթիատի էֆէնտի երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց։

—Ծովային նախարարութիւնը յոյժ արագընթաց շոգենաւակի մը շինութիւնը յանձնարարած է ի Լոնտոն։

—Թուրք լրագիրք ծանուցանելով թէ Սկիւտարի մէջ այլ և այլ հիւանդութեամբ վարակեալ այծեր կը բերուին, տեղւոյն թաղապետութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրեն։

—Այս առաւօտ ոճիր մը գործուեցաւ ի Ղալաթիա, Ամերիքան թատրոնի կից գտնուած գինետան մէջ։ Խրուամ մը իրեն հակառակորդ անձ մը սպաննել ուզած պահուն, այս վերջինը խոյս կուտայ և անոր տեղ գինեպանը կ'սպաննուի։ Ոճրագործը ձերբակալուած է։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Կ. Պոլիս, 24 սեպտ. 90

Տ.

Պատիւ ունիմ ծանուցանել ձեզ թէ, ներկայ թուականէն սկսեալ, Հրդեհի դէմ [illegible] ապահովագրական ընկերութեան ընդհանուր գործակալութիւնը մայրաքաղաքիս մէջ, յանձնուած է առ Տ.

ՄԻՀՐԱՆ Հ. ՍԱՐԵԱՆ

ապահովութեան գործակալ, 27, Պահճէ Գափու, Պոլիս.

Յուսալով թէ պիտի հաճիք ըստ առաջնոյն պատուել զիս ձեր ապահովագրական գործերով, ընդունեցէք սիրալիր յարգանքներս։

Տնօրէն [illegible] վասն Թուրքիոյ

ԱԼՖՐԷԴ ՀՈՖՄԱՆ

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Օր. Մառի Մսերեանցի տալիք նուագահանդէսն արդէն կազմակերպուած է, նոր յայտագրով մը։ Բաց ի Օր. Մսերեանցի սքանչելի ձայնէն, արուեստասէրք առիթ պիտի ունենան լսելու նաեւ ռուսական արքունեաց հանրահռչակ ջութակահարները, Պ. Պ. Գազիմիր և Սիժիսմոն տը Բոնձքի։ Նուագահանդէսը պիտի տըրուի յառաջիկայ շաբաթ գիշեր, 4 հոկտեմբեր, ժամ $8\frac{1}{2}$ին (Ը. Ն.), Բերայի Թաղապետական թատրոնին մէջ։ Մուտքի գինն է երկու մէճիտիէ։

Աւասիկ նուագահանդէսին յայտագիրը.

Մասն առաջին

1. Նախերգանք Ֆիտէլիօի, Պէթովէն.—Նուագախումբն։
2. Եղանակ Զ-րէն կեանքը օբերայէն, Կլինքա.—Պիտի երգէ Օր. Մսերեանց.
3. Զինուորական Դոնսէռ՝ Վիոլոնէլի համար, Սէռվէ.—Ս. տը Բոնձքի.
4. «Եթէ զիս սիրէիր», Սէռէնատ, Շուպէր.—Օր. Մսերեանց.
5. Հէքսէն Հանձ՝ ջութակի համար, Բականինի.—Գ. տը Բոնձքի։

Մասն Երկրորդ

6. Մավրոյէնի Մառչ, Ս. և Գ. տը Բոնձքի.—Նուագախումբն։
7. Ա) Նէնա, Բէռկոլէզի, Բ) Կավոդ, Բոբէր.—Ս. Տը Բոնձքի։
8. Ա), «Կը յիշեմ», Բ) [illegible], Թառնովսքի, Գ) [illegible] օբերայէն գավադին, Կլինքա.— Օր. Մ. Մսերեանց։
9. Բարեկենդան Փոքր-Ռուսերուն, Բոնձքի.—Գ. տը Բոնձքի։

Ուսումնական Խորհրդէն վկայեալ հաւլքէն և Թուրքերէն լեզուաց հմուտ ուսուցիչ մը պատրաստ է դասեր ստանձնել մայրաքաղաքիս Ազգ. վարժարանց մէջ։

Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը։

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒ

Ա. ՏԱՐԻ

Բովանդակութիւն

[illegible]

ԵՐԿԱՍԻՐԵԱՑ

Մ. Գ. ԽՈՐԹՈՒՄՃԵԱՆ

Ուսուցիչ Ֆրանսերէն եւ Թուրք լեզուաց և բնական գիտութեանց

Ահա գործ մը՝ երկար տարիներ փորձուելէ յետոյ ի լոյս կ'ընծայուի, զերծ «ճարտարանք»ներէ, մակդիրներէ, միակ իւր տեսակին մէջ, որ կը տարբերի իւր ուսանդման ոճովը, նիւթոց ընտրութեամբն ու աստիճանաւորմամբն։ Սոյն գիրքն պէտք չը թողուր այլ եւս ուրիշ որ և է դասագրքի, կարդալու գրել ու խօսիլ սորվելու համար։ [illegible]

Ի մօտոյ կը հրատարակուի եւ գործոյս ուղեցոյցն ի դիւրութիւն ուսուցչաց և յ'օգնութիւն ինքնընտել ուսանողաց։ 158 5—11

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՀՆԴԱԽՏ

ԼՈՆՏՈՆ, 2 հոկտ.—Պաշտօնապէս հաստատուած է թէ հնդախտ երեւան ելած է յԱտէն։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

ԿՈՊԷՆՀԱԿ, 2.—Յունաստանի Թագաւորը մեկնեցաւ միջօրէէն յետոյ։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՈՅ ԱՐԿԱԾՔ

ԲԱՐԻԶ, 2.—Երկաթուղւոյ երկու արկած տեղի ունեցան երէկ։ Բարիզ-Պալի ճեպընթաց կառախումբը գծէն դուրս ելաւ Տէլի մօտ. չորս ուղեւորներ վիրաւորեցան։ Զբօսական կառախումբ մը որ Պելֆոռ կ'երթար, Նուազի լը Սէգի մօտ ընդհարեցաւ ապրանաց կառախմբի մը. 30 ուղեւորներ վիրաւորեցան, որոց մէկ քանին ծանրապէս։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

ՆԱՊՈԼԻ, 2.—Ափրիկէի իտալական և անգլիական ստացուածոց սահմանները գծելու պաշտօն ունեցող իտալացի և անգլիացի պատուիրակներուն ժողովը դադրեցաւ, ըստ որում Անգլիոյ դեսպանն և պատուիրակները նոր հրահանգներ խնդրած են Լոնտոնէ։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՊԱՆՔԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ, 2. —Աւստրիոյ պանքան 5%ի բարձրացուց իւր տոկոսին սակագինը։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՊԵՐԼԻՆ, 2. —Պետութեան պաշտօնական օրագիրը, Թոմըըն Անգլիացւոյն գերմանական դրօշին ըրած կարծեցեալ նախատինքին առթիւ կ'ըսէ թէ, պաշտօնապէս ստուգուած է որ Թոմըըն սխալմամբ միայն վար առնել տուած է գերման դրօշը։ Անգլիական կառավարութիւնը պատժած է զնա և Զանզիպարի անգլիական հիւպատոսը ներողութիւն խնդրած է գերման հիւպատոսէն, որ գործը փակուած նկատած է։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 20 Սեպտ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ		108 ½
8 » » »		23 20
Օսմանեան Քոնսոլիտէ		
Երէկ երեկոյ գոց. (Մեծագ. Ու. Սեպ.)		20 4
Գորսոյին գոցուելէն վերջը	»	20 7
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուելուն		20 9
Կէս օրին	»	20 9 ½
ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ ՏՈՒՐՔ		
Երէկ երեկոյ		62
Այս առաւօտ		62 4
Կէս օր		62 6
ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ		
Փոխառութիւն	A. Սերի	42 ¼
»	B. »	24
»	C. »	20 9
ԲԱԺՆԵԹՂԹՈՑ		
Ռուսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	5 2
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ. »	9 25
Բանք տը Պոնս	» »	7 3
Սօս. Շանժ Էմփլէր	» »	5
Թրամուէյ	» »	507
Բաւժէլի երկաթուղի	Ֆր.	81
Բաժնեթուղթ Լոմպարտի	Գ. Կ.	153
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՑ		
Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 2
Անգլիական ոսկի	»	110
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	106 20
Իմբերիալ	»	91 20
Ֆլորին	»	51 10
Մէճիտ թղթադրամ	»	7 25
» արծաթ	»	90
Մէճ. արծաթ (աւրբ)	»	108
Վեսլէ	»	108
Հինգնոց	»	102 30
Մեթալիք	»	100 10
Թուֆէնկ	»	13

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 2 Հոկտեմբեր, ժամ 3 վայր. 40 երկվ.

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	94 77 ½
» » 4 ½ %	106 50(*)
Օսմանեան միացեալ Սերի Դ.	18 87 ½
Օսմանեան երկաթուղի	82 25
» Բէժիի բաժնեթուղթ	316 25
Բանք Օթոման	646 25
Գրեդի Լիոնէ	786 25
Իտալական Ռանթ 5 %	94 90
Հունգարական 5 %	475
Եգիպտական Թիւրք (1890)	411 25
Եգիպտական միացեալ	492 50
Բանք տը Բարի	867 50
Օսմ. Տուր. արժէթուղթ	466 87 ½
Սուէզի ջրանցք	2400
Սպանիական արտաքին	78 11/16
Ռիօ Թէնթօ	631 25
Մեռիտիոնօ	707 50
Չեք Լոնտրայի վրայ	25 31

Լոնտոն, 2 Հոկտ. ժամ 6 վայր. — երկվ.

Անգլ. Քոնսոլիտէ	95 ¼
Օսմ. » Սերի Դ.	18 7/16
» » » Ա.	42 ¼
» » » Բ.	24
» » » Գ.	18 ½
Փոխառութիւն 1877	103
Բանք Օթոման	15 3/16
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէյէ)	96 13/16
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	— —
Տուրքս Ռանթ	— —
Ցեդանիա (փոխառ. Բրէթրի)	102 ½
Հունգարական 5 %	93
Մոնոբոլ »	77 ½
Ռուսական 1889	93 ¼
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 31

Վիեննա, 2 Հոկտ. ժամ — վայր. —

Օսմանեան երկաթուղի	38 30
» Բէժիի բաժնեթուղթ	134 50
Փոխանակութիւն Լոնտրի վրայ	112 65

Պերլին, 2 Հոկտ. ժամ — վայր. —

Փոխանակութիւն Լոնտրի վրայ	20 35
Ռուսաց թղթադրամ	256
Օսմանեան երկաթուղի	83 50
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Դ.	18 80

ԺԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Աշնան մէջ օր մը, փոշւոյ պէս բարակ անձրեւ մը կը տեղար առաւօտէն ի վեր. արեւի քանի մը հազուագիւտ ճառագայթներ մերթ ընդ մերթ ամպերը կը ցրուէին։

Երկինքը կը ծածկուէր պզտիկ ամպերով որք իրարու վրայ կ'ոստոստէին ու երեւան կը հանէին կապոյտ կամարն որ կ'երեւէր հանդարտ ու ջինջ, աղուոր ծաւի լճի մը պէս։

Խիտ մամուռ մը կակուղ աթոռ մ'ինձ կը ձեւացնէր, և հոն նստած անտառին ձայնը մտիկ կ'ընէի։

Գլխուս վերեւ, ծառոց ճիւղերը գրեթէ անշարժ էին, և, տերեւոց հազիւ թէ լսելի շշիւնին մէջ, եղանակին յատկանշական ձայնը կը գտնէի։

Ոչ սարսուռն էր այն զուարթ գարնան նորափթիթ տերեւներուն, ոչ ամառուան մեղկ ու հասուն թուլութիւնն, ոչ աշնան տխուր մհաք բարոյներն, այլ ինչպէս մրմունջ մը յերազի։

Երբեմն երբեմն թեթեւ հով մը կը փչէր և ծառոց բարձր կատարներն իրարու վրայ կը ծռէր։

Երբ արեւը կը փայլէր, անտառին խորերը, խոնաւութեան գոլորշիներով աղօտ իմն աքօղուած, կը լուսաւորուէր եւ կը թուէր ժպտիլ. ցարասիներու նուրբ կոճղերը անդուսի փայփայիչ երանգներ կը զգենուին, և հողին վրայ, թափթփած տերեւները ոսկեղէն անձրեւի մը պատրանքը կ'ընծայէին։

Աշնան արեւէն արդէն սեւցած մէկ քանի պտերներ չնորհալից կերպով կը բարձրանային, մինչդեռ այլք, անձրեւի փայլփլուն կայլակներով ծանրացած, կը հակէին երկայն փետուրներու պէս դէպ ի մամուռը, զոր կը գգուէին իրենց զարդամանակին ծայրովը։

Երբ արեւը կը ծածկուէր, անտառը կը թաղուէր կապտորակ, միօրինակ գոյնի մը մէջ, եւ կեանքը կը չքանար հոն. միայն ցարասեաց բուները կը մնային ճեպ ճերմակ ու կանաչութեան վրայ կը նկարուէին ձիւնեղէն սիւներու նման։

Այն ատեն, անձրեւը կ'սկսէր նորէն, նախ չիթ առ չիթ իյնալով, յետոյ միակերպ տեղալով եւ լսելի ընելով իւր կանոնաւոր եւ միօրինակ ժխորը։

Ցարասիներուն վրայ դեռ չատ կանաչ տերեւներ կային դժգունածներուն մէջ-տեղն. ու տեղ տեղ կ'երեւէր նոր բողբոջ մը խիստ կարմիր կամ դեղին, որ կը բոցավառէր երբ արեւուն մէկ շառայլը կուգար անոր վրայ կ'իյնար, բոլոր ճիւղերը յերեւան հանելով։

Թռչունները կը լռէին. թխկատարը միայն կ'արձակէր իւր հեգնական ու զուարթ ճիչն, որ կը թրթռար կը հնչէր այն մեծ լռութեան մէջ։

Հոն գալէ առաջ, անցած էի բարտիներու անտառէ մը. Չեմ սիրեր այդ ծառերն, որք յատակ գոյնով բուներ ունին և որոնց արծաթագօծ կանաչութիւնն անդադար կը տատանի, և իրենց տերեւներըն որք կ'երեւան չատ երկայն ցօղուններու ծայրը։

Բայց կը խոստովանիմ թէ ամառ իրիկուններն, երբ խիտ մացառներու ծոցէն կը կանգնի եւ ի մայր մտնող արեւուն ճաճանչներուն տակ կը շողշողայ, որպէս թէ իւր տերեւներէն անձնիւրն ոսկւոյ զանակ մ'ըլլար, և երբ իւր կոճղը ծիրանեգոյն լոյսով մ'ողողուած կը թուի, արդարեւ գեղեցիկ է այդ ծառը։

Բարտին աղուոր է նոյնպէս երբ բուռն հով մ'անոր տերեւներն ասդին անդին կը ճօճէ, այնպէս որ կարծես կ'ուզեն դաշտին մէջ սրանալ։

Այս պատճառաւ բարտիներու անտառին մէջ չէի կեցած և նախընտրած էի հանգչիլ ցարասիի մը տակ որուն չատ ցած ճիւղերը զիս անձրեւէն կը պատսպարէին։

Բաւական ատեն բնութիւնը դիտելէ վերջ, սուլելով կանչեցի չունս, և, իբրեւ ճշմարիտ որսորդ, իսկոյն քնացայ. Չեմ գիտեր որչափ ատեն քունի մէջ մնացի. բայց երբ արթնցայ, անտառն արեւով լի էր, և ամեն կողմէ, հովէն բաժնուած տերեւներուն մէջէն, երկնից կապոյտը կ'երեւէր։

Ալ ամպ չկար։ Օդն աղուորցած էր, և սկսայ հնչել այն առողջ զովութիւնն որ անդորրութիւն կուտայ մարդուն և որ գեղեցիկ իրիկուն մը կ'աւետէ։

Ոտքի կ'ելնէի արդէն որսի երթալու համար, երբ նշմարեցի մանկամարդ գեղջկուհի մը որ կը սպասէր, անշարժ, քիչ մը հեռուն։ Նստած էր, գլուխը կուրծքին վրայ հակած, և չատ յուզուած կը թուէր. դաշտային ծաղկանց փունջ մը իւր անուշ չաղիր և յոգնած ձեռքերուն մէջէն վար կը սահէր, և ծաղիկները կամաց կամաց, մէկիկ մէկիկ կ'իյնային իւր նկարէն քառակուսիներով զարդարուած հրջազգեստին վրայ, ամեն անգամ որ աղջիկն աւելի ուժով կը հառաչէր։

Գունաւոր խոշոր մարգարիտներու կրկին մանեակ մը կ'իյնար սպիտակ շապիկի մը վրայ որուն կուրծքն ու դաստակները գոց էին և որ մէջքին շուրջը պզտիկ ծալքերով կը վերջանար։ Իւր մազերը, աղուոր մոխրագոյն խարտեաչ գոյնով մը, կարմիր կապով մը վեր բռնուած էին, որ իւր սիրուն դէմքն և իւր ճակտին ճերմակութիւնը դուրս կը ցատքեցնէր։ Մորթը թխացած էր, բայց նուրբ մորթերուն յատուկ սեւութեամբ մը։ Իւր վայրահակ աչքերուն երկայն թարթիչներն ստուեր մը կը ձգէին իւր այտերուն վրայ, ուր արցունք մը կանգ առած էր, երկայն խոնաւ հետք մը թողլով։ Իւր յօնքերուն աղեղը կանոնաւոր էր, բայց քիթը քիչ մը խոշոր երեւցաւ ինծ, թէեւ չէր աւրեր ամբողջութիւնն այդ անուշ ու գողտրիկ դէմքին որուն վրայ կը նկարուէր մանաւանդ միամիտ տրտմութիւնն հէք աղջկան մը որ դեռ չգիտեր տառապիլ։

Կը տեսնէի որ մէկուն կը սպասէր. որովհետեւ ամեն անգամ որ տերեւ մը կ'իյնար, կամ չատ թեթեւ թփառուք մը անտառին մէջ կը լսուէր, կը սարսռար նա և վեր կը վերցնէր իւր աչքերն որք ջինջ և երկչոտ էին վիթի մը աչքերուն պէս։

Ականջ կը դնէր դէպ այն կողմն ուսկից աղմուկը լսուած էր, յետոյ, յուսախաբ եղած, կը հառաչէր և վհատութեամբ գլուխը վար կը կախէր նորէն, ծունկերուն վրայ ցիր ու ցան ծաղիկներուն հետ խաղալով։

Իսկոյն կարմրեցան իւր ուռած կոպերն, իւր շրթները դողդղացին և քանի մը արցունքի չիթեր մարգարիտներու պէս իւր ծաղիկներուն մէջ ինկան։ Կէս ժամ անցաւ և աղջիկը կը սպասէր ու մտիկ կ'ընէր միշտ։ Նորէն թփառուք մը լսուեցաւ, սարսռաց։ Ձայնը յստակօրէն կը լսուէր ու հետզհետէ կը մօտենար. յայտնի էր որ մարդ մը կուգար չուտ չուտ քալելով։

Նորէն գլուխը վեր առաւ, գրեթէ չփոթած, վախնալով նոր յուսախաբութենէ մը, բայց ընդհուպ աչքերն ուրախութեամբ փայլեցան։ Այն ատեն ճիւղերուն մէջէն տեսայ մարդ մը որ մեծ քայլերով կը յառաջանար։

Կաս կարմիր եղաւ աղջիկն ու ժպտեցան իւր շրթունքը, յետոյ տժգունեցաւ և այնչափ վրդովեցաւ որ չկրցաւ ոտքի ելնել եւ սպասեց որ մարդը գայ իւր քով կենայ. այն ատեն ակնարկ մը նետեց անոր, սիրալիր և կաթոգին, գրեթէ աղաչաւոր։

Պահուըտած տեղէս դիտեցի այդ մարդը. չախորժեցայ անկից. Իւր զգեստէն կը հասկցուէր որ մօտերը գտնուած հարուստ իշխանի մը սենեկապանն էր։ Եզական կերպարանք մ'ունէր։ Պաօնցի գոյն բալթօ մը հագած էր մինչեւ թուշը կոճկած, ունէր փառաւոր փողկապ մը և ոսկեզարդ թաւշեայ քասքէթ մը որ մինչեւ ականջները կ'իջնէր։

Շապիկին վզնոցն այտերը կը կտրէր և կը մագլցէր մինչեւ ականջներն. իւր չատ երկայն թեւնոցներուն մէջէն մատներուն ծայրերը միայն դուրս կ'ելլէին, կարճ և կարմիր, հաստակ մատնիներով զարդարուած։ Լիրբ ու յանձնապաստան երեւոյթ մ'ունէր որ կանանց վրայ ազդեցութիւն կ'ընէ և կը կաշկանդէ երիկ մարդիկը։

Կը ջանար արհամարհոտ ու տաղտկացած դէմք մը ցուցնել, եւ միշտ կը բանար կը գոցէր աչքերն որք այնչափ պզտիկ էին որ իւր դէմքին վրայ մարդ կը փնտռէր զանոնք։ Բերանը կը ծամածկէր, յօրանջել կը ձեւացնէր, անհոգ կերպով մը ձեռքը կը խոթէր իւր լաւ սանտրուած անսլիտան չէկ մազերուն մէջ, եւ ի զուր կը փորձէր չնորհալի կորութիւն մը տալ այն մէկ քանի հաստ մազերուն որք իւր վերին շրթունքին վրայ կ'անկուէին։

Այսպէս ըրաւ երբ աղջիկը նշմարեց. Քայլերն այն ատեն յամրացուց, եւ երբ անոր մօտեցաւ, կանգ առաւ, ուսերը վեր տնկեց. ձեռքերը գրպաններուն մէջ դրաւ եւ խեղճ աղջկան վրայ նայուածք մը նետելու համար վերջ, անոր քով նստաւ համակերպեալ երեւոյթով մը։

Այն ատեն, առանց անոր ուշ դնելու, քովընտի նայելով ու մէկ սրունքը միւսին վրայ դնելով,

—Շատ ատեն կա՞յ որ կ'սպասես։

Աղջիկը, զարմացած այս ընդունելութենէն, վայրկեան մը վերջը պատասխանեց.

—Այո, Վիքթօռ Ալէքսանտրիչ։

—Ա՛։ Քաչքէթն հանեց, ձեռքը նորէն մազերուն մէջ խոթեց, գլուխը դարձնելով ցոցեց, եւ աջ ու ձախ նայելով կարեւորութիւն ունեցող անձի մը պէս, չարունակեց.

—Մոռցեր էի, յետոյ անձրեւ ալ կուգայ կոր (յօրանջեց). այնչափ ալ գործ ունինք. ալ չեմ գիտեր ինչպէս ընելու է. տէրս կը բարկանայ կոր, եւ արդէն, աղէկ միտքս ինկաւ, վաղը պիտի մեկնինք։

—Ա՞յնչափ չուտով, աղաղակեց խեղճ պզտիկն. եւ ցաւագին դէմքով մը երիտասարդին նայեցաւ։

—Այո, վա՛ղը, պատասխանեց անհոգութեամբ։ Օ՛, ատ ի՞նչ է, ըսաւ չոր ձայնով մը տեսնելով աղջկան վիշտը, դուն գիտես որ ես կը նեղուիմ եթէ մէկը դիմացս լայ, (եւ քիթը ծամածկեց), կ'աղաչեմ, Աքուլինա, հանդարտէ, ապա թէ ոչ հիմայ կ'ելլեմ կ'երթամ։

—Ալ չեմ ի լար, ըսաւ աղջիկն իսկոյն սրբելով արցունքներով թրջած իւր դէմքն. եւ կրկնեց մեծ ջանքով մը.

—Ըսել է վաղը պիտի մեկնի՞ք։ Ե՞րբ պիտի նորէն գիրար տեսնենք։ Աստուած գիտէ։

—Հոգ մի ըներ, կը տեսնենք գիրար օր մը. եթէ գալ տարի չըլլայ, անկից ետքը. տէրս կ'ուզէ Սէն-Բէթէրսպուրկի մէջ պաշտօն մը ստանալ, աւելցուց քիթին մէջէն խօսելով, կրնայ ալ ըլլալ որ ճամբորդենք։

—Զիս չուտով պիտի մոռնաք, Վիքթօռ Ալէքսանտրիչ։

—Չէ՛, ինչո՞ւ համար։ Չեմ մոռնար, բայց դուն ալ խելքդ գլուխդ ժողվէ, հօրդ խօսքին մտիկ ըրէ, եւ խենդ բան մի ըներ. ես քեզ չեմ մոռնար, չէ՛։ Եւ թեւերը պրկեց յօրանջելով։

—Զիս յիչեցէք, Վիքթօռ Ալէքսանտրիչ, կրկնեց պաղատագին. յիչեցէք թէ ո՛րչափ սիրեցի զձեզ, եւ թէ ամբողջովին ձեզ անձնատուր եղայ, եւ թէ զձեզ ձեր անձին համար կը սիրեմ։ Հօրս խօսքին մտի՞կ ընեմ. բայց ի՞նչպէս կ'ուզես որ հնազանդիմ...

—Շատ դժուար բան մը չէ ատիկա, պատասխանեց Վիքթօռ ձայնով մ'որ կարծես փորէն դուրս կ'ելլէր, որովհետեւ կռնակի վրայ պառկած եւ գլուխը ձեռքերուն վրայ դրած էր։

—Դուք գիտէք որ դժուար է, Վիքթօռ Ալէքսանտրիչ, եւ աղջիկը հեծկլտաց։

Ալէքսանտրիչ պատասխանելէ առաջ իւր ժամացոյցին շղթային հետ խաղաց. Յետոյ ըսաւ.

—Բայց խելացի աղջիկ մըն ես դուն, Աքուլինա, չեմ հասկնար ի՞նչ ըսել կ'ուզես, կը զառանցե՞ս, ի՞նչ կ'ընես. ես քու օգտիդ համար կը խօսիմ եւ դուն գեղջուկ աղջկան պէս ինծի կը պատասխանես. մարդ պէս ըրէ դուն ալ, թող որ ան ալ ամեն ատեն այդպէս չէ եղած. բայց դուն կրթութիւն չես առած, անոր համար պէտք է որ մտիկ ընես ինծի, որ կրթութիւն առած եմ, երբոր խրատ մը կուտամ քեզի։

—Բայց այդ բանէն կը վախնամ, Վիքթօռ Ալէքսանտրիչ։

—Ի՛նչ խենդութիւն. ի՞նչ կայ վախնալու, սիրելիս։ Բայց ի՞նչ ունիս ծունկիդ վրայ... ծաղիկնե՞ր, աւելցուց անոր մօտենալով։

—Տեսէք, պատասխանեց Աքուլինա բոլորովին տրտմած. աչա մանուշակներ ու լերդախոտներ, եւ գաղտիկուրներ որոնք խոյլի համար դեղ են, և դաշտային պիտանններ, որ աղէկ խոտ մըն է հորթերուն համար։ Եւ դաշտային տերեփուկներու փունջ մ'երկնցնելով անոր.

—Ասիկա ձեզի համար է. կ'ուզէ՞ք աս պզտիկ ծաղիկները զոր ձեզ համար ժողվեցի։

Ալէքսանտրիչ ձեռքն երկնցուց, ծաղիկներն առաւ, հոտուըտաց, ու չուտ մը թոթվեցուց իւր խոշոր մատուըներուն մէջ, աչքերը դէպ երկինք վերցուցած չատ վեհ կերպով մը։

Այս միջոցին Աքուլինա անոր նայեցաւ եւ իւր աչքերուն մէջ սրտաչարժ խանդաղատանք մը եւ անձնուիրութիւն մը տեսնուեցաւ։

Չէր համարձակէր լալ վախնալով որ կը սրդողէր այդ մարդը զոր վերջին անգամ կը դիտէր հիացմամբ, մինչդեռ նա աստուծոյ մը պէս պառկած էր եւ համբերատար հաճութեամբ մը թոյլ կուտար որ սիրեն զինքը։

Իւր դէմքին վրայ տեսայ գոհացեալ անձնասիրութեան ուրախութիւնն և այդ մարդն ամենէն խորին արհամարհանքն ազդեց ինծ, որովհետեւ Աքուլինա արդարեւ չատ սիրուն էր։ Իւր սրտին խորէն կը խօսէր նա և ամբողջովին անձնատուր կ'ըլլար, մինչդեռ մի՛ւսը... խոտին վրայ ձգեց տերեփուկներու փունջը, բալթօին գրպանին մէջ սովորական միականի մը փնտռեց և ի զուր փորձեց քիթը բերանը ծամածկելով աջ աչքին վրայ հաստատելու։

—Ատ ի՞նչ է, հարցուց Աքուլինա զարմացած։

—Ակնոց, ըսաւ Վիքթօռ անտարբերութեամբ։

—Ի՞նչ բանի կը ծառայէ։

—Աւելի լաւ տեսնելու։

—Ինծի կուտա՞ք, մէկ մը փորձեմ։

Կարծես թէ նեղուեցաւ, բայց վերջապէս տուաւ, ըսելով.

—Նայէ որ չ'կոտրես։

—Մի՛ վախնաք. այնչափ անճարակ չեմ. և փորձեց աչքին դնել զայն. յետոյ միամտօրէն.

—Բան մը չեմ տեսներ կոր։

—Աչքդ չգոցե՛ս, պոռաց յանկարծ. աղջիկն այն աչքը գոցեց որուն վրայ կը ջանար ակնոցը դնել։

—Ատիկա չէ, ապո՛ւշ, մէկալը. և դեռ միւսին վրայ չփորձած, ձեռքէն քաշեց առաւ։

Կարմրեցաւ աղջիկը. Թեթեւ ժպիտ մը շրթանցը վրայ պտտեցաւ և մէկ կողմ դառնալով.

—Աս բաները մեզի համար չեն։

—Անչուշտ։

Երկայն հառաչ մ'արձակեց աղջիկը։

—Ի՛նչպէս սիրտերնիս պիտի կոտրի երբոր քեզի ա'լ չտեսնենք, Վիքթօռ Ալէքսանտրիչ։

Միականին սրբեց նա և գրպանը դրաւ։

—Հարկա՛ւ, սկիզբները...։ Եւ պաչտպանի ձեւով մը անոր ուսին վրայ քանի մը պզտիկ հարուածներ տուաւ։ Աքուլինա բռնեց անոր ձեռքն ու պագաւ։ Սկիզբները, հարկաւ, քիչ մը ծանր պիտի գայ, պզտիկս, որովհետեւ աղէկ աղջիկ մըն ես դուն, աւելցուց իր անձէն չատ գոհ կերպով մը, բայց իմ ձեռքէս ի՞նչ կուգայ։ Դուն դատէ. Տէրս եւ ես չենք կրնար միշտ հոս մնալ. ձմեռը կը մօտենայ և գիտես թէ այս եղանակն որչափ ձանձրանալի է գիւղերու մէջ։ Սէն-Բէթէրսպուրկի մէջ չատ տարբեր է։ Երազիդ մէջ անգամ չես կրնար դուն երեւակայել այն հրաշալի բաներն որ հոն մեզի կը սպասեն։ Ընտրեալ ընկերութիւն մը, բարեկրթութիւն, ազնուական դասը, փողոցները, չքեղ պալատները։

Աղջիկը մտիկ կ'ընէր չունչը կտրած, բերանը բաց ինչպէս տղայ մը որուն առջեւ փերիներու պատմութիւն մը կը կարդան։ «Բայց ի՞նչ պէտք կայ ասանկ բաներու վրայ քեզի խօսիլ. դուն չես կրնար ասոնք հասկնալ։

—Բայց ինչո՞ւ, չատ աղէկ կը հասկնամ, Վիքթօռ Ալէքսանտրիչ, բոլոր ըսածնիդ հասկցայ։

—Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ, ի՞նչ կ'ըսես։

Աքուլինա լուրջ դէմք մ'առաւ։

—Դուք տեսնոք աւելի աղէկ էիք իմ հետս, Վիքթօռ Ալէքսանտրիչ, ըսաւ գետինը նայելով, և այսպէս ծանր խօսքեր չէիք ըներ։

Այս «տեսնոք» բառը կրքոտ չարժմամբ մը կրկնեց։

Յետոյ վայրկեան մը լռեցին։

Յանկարծ Վիքթօռ արմուկին վրայ կռթնելով ըսաւ.

—Ալ պէտք է որ ես դառնամ։

—Օ՛հ, դեռ կանուխ է, աղաչեց Աքուլինա, քիչ մըն ալ կեցէք։

—Ինչո՞ւ համար. ալ մնաս բարովն ըսի։

—Վայրկեան մըն ալ կեցէք, կրկնեց։

Նորէն գետինը պառկեցաւ և սկսաւ սուլել. աղջիկն աչքը չէր վերցներ անոր վրայէն. եւ աչա լանջքը յուզուեցաւ, շրթունքը դողդղացին, այտերը մէկ մը կարմրեցան մէկ մը գունեցան։

Յանկարծ ինք իրմէ ելած, «Վիքթօռ Ալէքսանտրիչ, պոռաց, չվայելե՛ր ատ քեզի, Աստուած վկայ, չվայլեր։

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզես, ըսաւ մարդը յօնքերը պաստելով և աջ արմուկին վրայ կռթնելով։

—Այո, այո, չվայլեր։ Մէկ անուշ խօսք մը չգտա՞ք ինծի ըսելու։ Հիմակ որ այնչափ ատենուան համար ինծմէ պիտի բաժնուիք, ու զիս, խեղճ աղջիկ, իմ բաղդիս պիտի ձգէք։

—Ի՞նչ կ'ուզես որ ըսեմ քեզի։

—Ինծմէ աղէկ գիտէք դուք, բայց չէք ուզեր. ես արժանի չեմ որ այդպէս վարուիք հետս։

—Զարմանալի աղջիկ մըն ես. ի՛նչ ըսեմ քեզի։

—Պզտիկ խօսք մը անգամ չկայ...

—Է՛, ափեղցփեղ բաներ կ'ըսես կոր։ Ոտքի ելաւ Վիքթօռ, սիրտը նեղացած։

—Մի բարկանաք, ըսաւ Աքուլինա, եւ անոր ձեռքէն բռնեց, արցունքները զսպելով։

—Չեմ բարկանար, բայց նորէն կ'ըսեմ քեզի որ իմ ձեռքէս բան մը չգար. հարկաւ միտքդ չես դրեր որ քեզի հետ ամուսնանամ (1). ի՛նչ կ'ուզես ուրեմն։ Եւ վիզն երկնցուց պատասխանը լսելու համար։

—Բա՛ն մը չեմ ուզեր, միայն թէ կրնայիք ուրիշ կերպով բաժնուիլ ինծմէ եւ պզտիկ անուշ խօսք մը ինծի ըսել... սկսաւ կակազել, իւր դողդղջուն թեւերն անոր երկնցուց եւ ալ չկրնալով յուզմունքը զսպել, հեծկլտալով լացաւ։

—Օ՛, աղէ՛կ, ասիկա նորէն սկսաւ, ըսաւ հանդարտօրէն աղուոր Վիքթօռն իւր գլխարկը չտկելով։ Աքուլինա կուլար և կ'ըսէր.

—Բա՛ն մը չեմ ուզեր, բայց ի՞նչ պիտի ըլլայ իմ վիճակս ծնողացս քով։ պիտի արհամարհեն զիս, երեսի վրայ պիտի ձգեն, ու պիտի ստիպեն որ ամուսնանամ չսիրած մարդուս հետ... ա՜խ, վա՛յ ինծի, վա՛յ ինծի։

—Շարունակէ, ըսէ՛, ըսէ՛, մի՛ քաշուիր, ըսաւ երիտասարդը հեգնօրէն։

—Չէ՛, չէ՛, բան մը չուզեր ինծի ըսել, բա՛ն մը, բա՛ն մը, և ոչ իսկ պզտիկ բա՛ռ մը. եթէ միմիայն ըսէր. «Աքուլինա՛, ես...»

Խեղճ աղջիկն յուզման տակ ընկճուած, երեսին վրայ գետինն ինկաւ, մինչդեռ ջղաձգական հեծեծանքներ ամբողջ մարմինը կը ցնցէին։ Անձնատուր կ'ըլլար իւր յուսահատութեան. Ալէքսանտրիչ վայրկեան մը դիմացը կայն, յետոյ ուսերը թոթվեց եւ մեծ քայլերով մեկնեցաւ։

Երբ Աքուլինա քիչ մը հանդարտեցաւ, գլուխը վերցուց եւ տեսնելով որ քովը մարդ չկար ոտքի ելաւ, նայելով հեռուէն Վիքթօռին որ կը փախչէր։ Ուզեց անոր ետեւէն վազել, բայց իւր ծանրութեան տակ սրունքները կթոտեցան եւ ծունկերուն վրայ ինկաւ ձեռները միացուցած։

Այն համակրութիւնը զոր այդ խեղճ աղջիկն ինծ կը ներշնչէր իմ կամքէս աւելի զօրաւոր եղաւ, պահուըտած տեղէս իսկոյն դուրս ելայ եւ վազեցի անոր օգնելու։

Բայց զիս տեսածին պէս, բոլոր ուժը ժողվեց եւ պզտիկ ճիչ մ'արձակելով մեծ ծառերուն ետեւը փախաւ, ծունկերուն վրայ մնացած ծաղիկները չորս կողմը թափելով։

Երբ աներեւութացաւ, գետինը ծռեցայ ու ինկած ծաղիկներն հաւաքելով դաշտին ճամբան բռնեցի նորէն։

Արեւը կ'անհետանար հորիզոնին ետեւ, իւր ճառագայթները կը դժգունէին։

Երկինքը դեռ կը պահէր ջինջ ու միօրինակ գոյն մը որ քիչ քիչ կը մթննար. օրը մօտ էր վերջանալու, և վերջալոյսն ընդհուպ իւր քօղերը պիտի չուրջս տարածէր։

Թեթեւ հով մը կը փչէր որ դաչտաց չոր հունձքերը կը բզզացնէր, ընդ փորչ ածելով փոսացեալ տերեւներն որ կը դիզուէին ճամբուն վրայ և անտառին եզերքը։ Մեծ ծառերը մեղմօրէն կը հեծէին ի չունչ այդ զեփիւռին։ Սեւցած խոտերով ճիւղերուն ծայրը, ցանկերուն վրայ, ամենէն փոքր չիւղերուն վրայ կեցած էին այն մամուկի սպիտակ նուրբ ոստայններէն, որք աչնան մէջ ամեն տեղ կը թռչին եւ որք կայծոռիկներու պէս կը փայլփլին։

Անհուն տրտմութիւն մը զիս պատեց. եւ կանգ առի։

Բնութիւնը դեռ խոնաւ էր զովութեամբ, բայց այս վերջին ժպիտը նախազգալ կուտար մերձաւոր արհաւիրքները ձմեռուան որ արդէն կը յայտնուէր։ Յանկարծ տեսայ ագռաւ մը որ գլխուս վերեւ չատ բարձրէն կ'անցնէր. դանդաղօրէն թռչելով քովընտի նայուածք մը նետեց վրաս եւ անտառին մէջ մտաւ, վրայէ վրայ քանի մը չարագուչակ կռաչիւններ արձակելով։ Ձմեռուան նախակարապետ աղաւնիներու գունդ մը բարձրացաւ օդին մէջ մերձակայ դաշտ մը իջնելու համար։ Լսեցի թաւալումը պարապ Բէլէֆ-ի մը որ պզտիկ անրնակ տնակի մ'ետեւէն կ'անցնէր։

Տուն հասայ վերջապէս ուր ինչպէս միշտ հաճոյքով հանգչեցայ. բայց միշտ կը տեսնէի Աքուլինայի մեծ ու տրտում աչուըներն եւ իւր յիչատակը դեռ չէ ջնջուած իմ մտքէս, ինչպէս չորցած է իւր տերեփուկներու փունջը զոր միշտ պիտի պահեմ զայն յիչելու համար։

ԹՈՒՐԳԷՆԵՖ

Թարգմ. Ա. Զ.

(1) Տփրօվի մը կամ ծառայ մը անպատուութիւն կը համարի գեղջուկ աղջիկ մը իրեն կին առնել։ Անճահ միութիւն մ'է այդ։

ՋՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ

Բերա, Սաքըզ աղաճ, Թիւ 15, 17, 19 [Այգ ճամբ]

Իր տեսակին մէջ միակ հաստատութիւն յԱրեւելս

Ամենէն զօրաւոր և կատարելագործեալ գործիներով օժտուած

Պերճանք, հանգստութիւն և աժանութիւն ի միասին

ՏՆՕՐԷՆ՝ ՏՈՔԹՕՐ ՍԻՊԻՍ

[illegible]

ԼՈԳԱՆՔ ԵՒ ՏՈՒՇ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ

Ելեկտրականութիւն—Կախուկ—Մարմնամարզ
Վարսայարդար—Մասաժ—Անապարգ
Զինուորժութիւն Արանց

ԿԸ ԴԱՐՄԱՆՈՒԻՆ ԵՒ ԿԸ ԲՈՒԺՈՒԻՆ

Անարիւնութիւն, Խոզխ, Ջղախտութիւն, Անկարողութիւն, Անդամալուծութիւն, Սաամարդ հիւանդութիւնք, ևն. ևն.

ՄԷԿ ՔԱՆԻ ԳԻՆԵՐ

ԼՈԳԱՐԱՆՔ	Բ կարգի 4 ղրշ.	—Ա կարգի 6 ղրշ.
ՎԱՐՁ ՏՈՒՇ	Բ » 3 »	—Ա » 5 »
ՏԱՔ Ջ. Ի ՏՈՒՇ	Բ » 5 »	—Ա » 7 »

Դեղերով լոգարաններու համար գինները կը զանազանուին դեղին գնոյն համեմատ.

Բաժանորդագրութեան համար 10 % զեղչ

Դպրոցներու եւ ընտանեաց համար մասնաւոր պայմանք 35

Ն. ՔԱՂՑԱՑԵԱՆ ԵՒ Լ. ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԴԵՂՈՐԷԻՑ

Կ. Պոլիս, Պահճէ Գաբու Թաշ խան, Թիւ 4, պանականոցին ճիշդ դիմացը

Սոյն նոր հաստատուած Մթերանոցին մէջ կը գտնուին քիմիական, դեղագործական և անասնաբուժական ամէն տեսակ նիւթեր, քառաչուէ զանազան գործիքներ, ընտիր հին քօնեաք, բժշկական գինիներ են են։

Վարժարանաց քիմիական աշխատանոցի (laboratoire) համար, ապակեայ ամէն տեսակ գործիքներ, analyse-ի համար յատկապէս բերել տրուած քիմիական մաքուր նիւթեր ևս կը գտնուին. ըստ յանձնարարութեան Բնական պատմութեան ամէն ճիւղին վերաբերեալ իրական նմոյշներու հաւաքածոյներ ևս բերել կը տրուին։ Մօնբէլիէի հողագործական Ուսումնարանէն վկայեալ հողագործ Նշան էֆ. Գալֆայեան պատրաստ է միշտ, սոյն առարկայից գործածման համար, պէտք եղած բերանացի բացատրութիւնները տալ ամենայն սիրով։ Վարժարանաց Տեսչութիւնք և ուսանողք խիստ գոհ պիտի լինին մեզ դիմելով։

Դեղօրէից թարմութիւնն, գներու չափաւորութիւնն և ուղղուած յանձնարարութեանց փութով և ամբողջովին կատարումն, խիստ գնահատելի ըրած են արդէն սոյն նոր հաստատութիւնն։ Կը հրաւիրուին տեղացի և գաւառացի դեղագործք, դիմել մեր մթերանոցն և անձամբ հաստատել այդ առաւելութիւնները։

Գաւառներէն առնուած փոքրաքանակ յանձնարարութեանց համար օսմանեան նամակադրոշմ ևս կ'ընդունուի։

109 14—24

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆ ՎԻԼԱՅԵԹԻ ԻՏԱՐԷԻ ՈՒՄՈՒՄԻԷՍԻ

Այտըն վիլայէթինին Տէնիզլի սանճաղը տախիլինտէ վագը Պինիչերի նամ միրի օրմանընըն պիր այ միւտտէթլէ միւզայետէյէ գօնուլտըղը էվվէլճէ իլան խըլընան 105000 ատէտ չամ էշճարընըն միւտտէթի միւզայէտէսի 306 սենէսի Թէշրինի էվվէլինին 20նճի կիւնինէ գատար թէմտիտ խըլընմըշ վէ էշճարը մէզքիւրէնին պէհէր ատէտի 25 ղուրուշ պէտէլ իլէ թալիպի ճօհտէսինտէ պուլունտուղու օլտըղընտան զամմ իլէ թալիպ օլանլարըն վէ շէրայիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին միւտտէթի մէզքիւրէ զարֆընտա Տէրսաատէթտէ Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսինտէ Օրման վէ Մէատին խալէմի ուումումիյէսինէ վէ մահալլինտէ Այտըն վիլայէթի օրման միւֆէթթիշլիկինէ միւրաճաաթ էթմէլէրի իլան օլունուր։

18 Էյլ. 306

Բէյան

Գուլլար Տաղը մաատէնին 306 սենէսի հասըլաթընտան օլարագ մէվճուտ պուլունան պիր թագըմ 51386 տիրհէմ ճէտիտ 264 քիւսիր սիմ խալիս իլէ 529 տիրհէմ ճէտիտ պինտէ 56 քիւսիր ալթունըն միւզայէտէսի պիլ իճրա չէհրը հալ րուամինին օն տօգուզունճը չէհշէնպէհ կիւնի սաաթ տօգուզ րաատէլէրինտէ գարարը գաթիի քէչիլէճէ օլընմագ իւզրէ Փիյ 13 իլուլ սենէ 306 թարիխինտէ գաղէթալար իլէ նէշր ու իլան խըլընմըշ իսէտէ եէվմը միւզայէտէ չէհրը մէզքիւրըն եիրմի իքինճի ճումա իրթէսի կիւնինէ թաալիգ խըլընմըշ օլտըղընտան քէյֆիյէթ մալիւմ օլմագ իւզրէ իլան օլունուր։

20 Էյլ. 306 597

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Միւպայեա օլանաճագ վէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի էվվէլճէ իլան գըլընան ֆասուլեա վէ փաթաթէսին իլուլըն եիրմի ալթընճը կիւնի գարարը գաթիիսինին իճրաս վէ իրթէսի կիւնի եիւզտէ պէշ թէնզիլի գաբուլը գաբուլաշտըրըլմըշ վէ ֆասուլեանըն պէհէր դրէմին քըրք իւչ վէ փաթաթէսին եիրմի պէշ փարատա թալիպի ճօհտէսինտէ պուլունտուղու օլտուղընտան իթպու թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

20 Էյլ. 1890 809

Նօ. 14 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Եէլլի խմալը սիահ թէլաթին գըյնէյի ճէտիտ իքի եիւզ էլլի, պէհէր գըյնէյի ճէտիտի օն ալթը ղուրուշ.

Իչպու մէվսիմի չիթատա լիւզումի միգտար ալընաճագ սիահ մուշամմա եաղմուրլուգ պէհէրի սէքսէն իքի ղուրուշ.

Իչպու մէվսիմի չիթատա Տէրսաատէթ վէ պիլատ սէլսէտէ պուլունան պիլճիւմլէ էմաքինի ասքէրիյէյէ գուլլանաճագ սօպալարըն վազայիֆէսինիլէ նէֆգըրը.

Եվրօպաքեարի կիւվէց եսէն չէրիտ արշընը ճէտիտի օն իւչ պին պէշ եիւզ, պէհէր արշընը ճէտիտի օն փարա.

Նէֆէր բէնկ բէլվանտուզ պէզի արշընը ճէտիտի օն իքի պին պէշ եիւզ, պէհէր արշընը ճէտիտի իւչ ղուրուշ օն փարա.

Պէնազ մատաամբօլ արշընը ճէտիտի եիրմի պին, պէհէր արշընը ճէտիտի պիր ղուրուշ օթուզ սէքիզ փարա.

Թահրիմա տօլապ ատէտի իւչ եիւզ էլլի սէքիզ, պէհէր ատէտի եիրմի սէքիզ ղուրուշ.

Տէօրտիւնճիւ օրտուի հիւմայունիւն լիւզումի միւպայեա օլունաճագ տօգուզ կիւրէհ իւչ պարմագ արիզընտա ամէրիգան պէզ պէշ պին, պէհէր թօբը էլլի պէշ ղուրուշ.

Սարաճխանէ անպարը մէվճուտընտան փիւրուխթ օլունաճագ.

Դըյնէ	Փարա	
1000	10	պաքըր թավալը
3000	15	բէմպա

Միւնագասաեա գօնըլան վէ սաթըլաճագ օլան պալաատէ մուգադդամ էշեանըն իլուլըն րուամինին եիրմի ալթընճը չէհշէնպէհ կիւնի գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկինտէն թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

20 Էյլ. 1890 810

Նօ. 15 1—3

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

«ՖԻՆԻՔՍ»

Հիմնեալ ի Լոնտրն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետարք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրքն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 17,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 27

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կալուածագրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889	»	5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » »	»	12,773,779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱՋ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆրանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆրանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆրանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անմնիատիս խան. 4

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԸՐԱՍՔԸՐԻ

Թարապուլուս զարպ ֆըրգասը իչուն մահալընտա Թէսլիմ'օլընմագ իւզրէ մինագասահ գօնըլան իքի ելւըւլըն գըրէ յը ամիգ ինկիլիզ փիրինճինին պէհէր գըրէսի իքի զըրուշ օն պէշ փարա վէ օն սէքիզ պին գըրէ սատէնին պէհէր գըրէսի օն իքի զըրուշա Թալիպի էօզուհէսինուէ օլուպ իլլուլը բուլմինին եիրմի ալթընճը չիհարշէնպինէ կիւնի գարարը գաթիի վիրիլէճէկինտէն պունլարըն իհաալէսինէ աալիպ օլանլարըն Թալիպլէրին մագամը Սէբաստէրի լէվազըմաթը ուսումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

19 իյուլ 306 808

Նօ. 13 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԸՐԱՍՔԸՐԻ

Միւպայեա օլունաճագ իքի եիւզ պին քիլօ մինտէրլիք կիյահըն պէհէր քիլօսը օն տօգուզ փարայա Թալիպի էօզուհէսինուէ օլուպ իլլուլըն եիրմի ալթընճը չարշէնպիհէ կիւնի գարարը գաթիի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի եւլզաուէ պէյ Թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան իհաալէսինա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

18 իյուլ 1890 807

Նօ. 12 3—3

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՕՏԱՒԷՏ ՆԻՒԹԵՐ

ՊՐԱՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ, 117, ՆԻՒ ՊՈՆՏ ՍԹՐ. ԼՈՆՏՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ

ԼԸ ԺՈՒԱՅՕ ՏԸ ԼԱ ԳՈՒՐՈՆ, Նոր պսակելի համ	ԷՍ. ԲՈՒՔԷ
ՔՐԱՊ ԷՓԼ ՊԼՕՍՍՕՄ, վայրենի խնձորենւոյ ծաղիկք	ՃՕՔԻ ԳԼԸՊ
ՉԱՐԻՆԱ, Ռուսական գոգանոյշ համ	ՕՐՕՐՈՆԱՔԱ
ՀՈՒԱՅԹ ԼԻԼԱՔ, Ճերմակ եղեւանի	ՎԻՕԼԷԹ
ԳՕՐԻԼՕՊՍԻՍ, Նորելուկ	ԻԼԱՆԿ-ԻԼԱՆԿ
ԲԱՅՄՍ ՎԻՕԼԷԹ, հէլիոտրոպ	ՄԻԼՖԼԷՕՐ
ԱՍՓՈԴԷԼ, ՕՐՔԻՏԻԱ, ՉԻՊՐ, ևն.	ՃԷՐՄԱԿ ՎԱՐԴ ևն.
ՀՈՒԱՅԹ ԷԼԻՕՏՐՕՓ	

«Քրապ էփլ Պլոսսոմի ատթիւ, Լոնտոնի Քառւրդ լրագիրը կ'ըսէ. «Եղանակին ամենէն նորելուկ համերէն գերազանց կը համարինք Քրապ էփլ Պլոսսոմը, Լոնտոնի Պրաւըն ընկերութեան. Կը ծախուի Թագի ձեւով խիցեր ունեցող շիշերու մէջ. Միւս բոլոր տեսակները կեղծ են։

ԼԱՎԱՆՏԸՐ ՍՕԼԹՍ, անգլիական աղեր լավանտայով — «Վայելուչ նորելուկ արդուզարդի սեղանի համար. Լավանտայի գեղեցիկ անուշահոտութիւն. Եթէ շիշը մէկ քանի վայրկեան բաց թողուս, սենեակին օդը կը մաքրուի և կը զովանայ։» Այսպէս կ'ըսէ Լոնտոնի «Տիկնանց Լրագիրը»։ Գնորաւանդ պայման մըն է ընդդէմ գլխու ցաւերու, հարբուխի ևն. Կը ծախուի Թագի ձեւով խիցեր ունեցող կանաչ շիշերու մէջ. Միւս բոլոր տեսակները կեղծ են։

ՕՐԱԼԻՆ փոշի. Տիկին Ատելինա Բաթթի կը գրէ. «Գոհունակութեամբ կ'ըսեմ թէ ձեր Օրալինը շատ գերազանց կը գտնեմ. մորթին վրայ կը թողու շատ հաճելի ապաւորութիւն մը. ԱՏԵԼԻՆԱ ԲԱԹԹԻ»

ՆՈՒՐԲ ՕՃԱՌՆԵՐ վայրի խնձորի ծաղիկներով Սափոն Չարինա, Սափոն Լիլը Պլան, Սափոն Ռօզ Անկլէզ, վէյոլէթ անկլէզ, Անգլիական քօլոնի ջուր, Անգլիական լավանտայի ջուր, Քօլտ Քրէմ և այլն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով. Մ. ԼԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՊԻՒԱՆԱ Անգլիական ընդհանուր մթերանոց, Վ. դրամատ. պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 և 67 106

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ —Վերջին քսան և հինգ տարւոյ մէջ ապացուցուած է թէ այս գեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչև ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անզգամութիւն, ջղատութիւն, զառանցանք, ռանական կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ ռանական գծերու կորուստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարում։

Կը բուժէ գժուարամարսութիւնը, ջղային եւ սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւնն եւ սպառումը. կը կազդուրէ կենսական գծերու ս և է կորուստ որ յառաջ եկած է ս և է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ սոսկ հետեւանաց մէջ այս գեղին ազդուութիւնն անմիջական եւ մնայուն է. Մեքենականութեան զգացումներն եւ տխրութիւնը կ'անհետանան ծչմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը.

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'առաջնէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական ելեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կենդրոնական ծչմարիտ գոյացութիւնն է. Ռանական կարողը կը կենդանացնէ մարդկային ամբողջ գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հաւատալ եւ առողջ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ. Աներկբայ է, կը զօրէ եւ կը նորոգէ արիւնն եւ նոր առողջութիւն մ'կու տայ ուղեղին, ջղային գրութեան եւ մկանանց. Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեւէ զոր ծածկուած առաջին օրէն իսկ, ջղային գրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նշանաւոր յաւելումը եւ կորովութեան եւ բարօրութեան զգացումը մը այր վարժութիւնն հիւանդը շատ է ի վեր կ... էր. Մարդրութիւնը վերանորոգուած է. Աներկբայ հրաշալի գործիչ. Պէտք կ'ակի լինել, շրթունքը կը գունաւորին, աչքերը շողուն կը լինին, մորթը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնէ, մազերը նոյն կ'առնեն.

Զգուշացէք սոսկ նմանութիւններէն. Տոքթոր Լալորի ծշմարիտ Ֆոսֆոտինը պարունակող է մեն շիշերուն մէջ որ, բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն սա բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England ... փորագրուած. Այս գեղին աւանդած յաջողութիւնն յառաջ ... բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծիք։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով.

601 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՊՈՒԱՆԱ

Անգլիական ընդհանուր մթերանոց, Վ. դրամատ. պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 և 97.

ՄԱՐԱՎԻԼԻԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎՆՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Ցաւեր կը ըլէ խորշոմներն և ս և է կերպով յառաջ եկած ապերները, կ'անհետացնէ ծաղկի նշաններ, ցաներ, արեւէն Թոգած այրուցքը ևլն.

Դեմքին կուսոյ երիտասարդութեան ամէն հրապոյրները Գեղեցիկ սեռին նորքին խնամոց համար Թանկագին գլուտ.

Թուրքիոյ համար Ներկայացուցիչն է Պ. Ֆ. Պէլլիօ, Ֆրեսքուլճեան խան, Պոլիս. Ընդհանուր մթերանոցն է Եաճուած Գարուսոտ, Ղալաթիա, Սիւ-բաշը գլանդ, Վայվոտայի քով —Կեղծիներէն զգուշանալու համար, գիմել միայն մթերանոցին։ 33

ՊՈՒՏԱՓԷՇԹԻ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ (ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ) ԱՂԲԻՒՐ

1885ին Հունգարիոյ Մայրաքաղաքի Տիեզերական Ցուցահանդէսին մէջ յառաջդիմութեան, մրցման կարողութեան եւ արտածման մեծ մետալ առացած է, զոր այդ ցուցահանդէսն գարասւորը նշանակած էին իբր առաջին մրցանակ մաքրողական հանքաջրոց համար։

Այս աղբիւր մեծագոյն մրցանակներն պատուած է իւր ցուցահանդէսի մէջ. կը փայլի եօթն ոսկեայ եւ արծաթեայ մետալներով, բայց ասոր բժշկական աշխարհին համարումը կը վայելէ իր ազդուութեան և անուշութեան զարմանալի կարողութեան համար։

ՖՐԱՆՍՈՒԱ-ԺՕՉԷՖ աղբիւր վերջերս գրուած է Լոնտոնի բժշկական Ակադեմիային և Լոնտոնի համալսարանի Լընտըն-Հօսբիթալ հիւանդանոցէն. բայց ասոր, այս ջուրն արդէն առաջին փորձով կը յայտնէ ինքզինքը։ Այս ջուրին վրայ տեսաբեքներ ծրիւզարը կը տրուին այս ջրին բոլոր մթերանոցներու, գլխաւոր գեղատանց և Պուտափէշթի դրասենեկին մէջ.

Նմանօրինակ ուրիշ ջրերու հետ շփոթութեան առաջքն առնլու համար, խոհեմութիւն է միշտ փնտռել «Ֆրանսուա-Ժօզէֆ մաքրողական Աղբիւրին նշանը որ կը գտնուի ամէն շիշերուն վրայ։

ՔԱՈՒՉՈՒԷ ՄՈՒՃԱԿ

(ԼԱՍՏԻՔ)

ՀԱՆՐԱՃԱՆՕԹ ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ՐՈՒՊԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մեր յաճախորդներու փափաքանաց համաձայն, մեր այս տարուան քաուչուէ մուճակներն, որք իրենց վրայ իբրեւ նշան կշիռ մը կը կրեն, խիստ ճաշակաւոր, նուրբ և հաստատուն շինուած են։

Պոլսոյ հրապարակին վրայ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է թէ մեր քաուչուէ մուճակները կը գերազանցեն քան տարիէ ի վեր գործածուած բոլոր մուճակները։

Մեր մուճակներու ներքին կողմը կշիռի մը և արտաքին կողմն ալ առիւծի մը պատկերը դրոշմուած է իբրեւ նշան. Կը վաճառուին ի Պոլիս Սուլթան Համամ աղբիւրի մօտ Սեպուհ աղա Տէմիրճեանի Թիւ 47 և 49 խանութն և բոլոր քաուչուէ մուճակ վաճառողներու քով. Կեդրոնատեղին է ի Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Գոճամաճ Օղլու խան, Ծորճի Կիտրոլի Թիւ 13 մթերանոցը։ 167

ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ԱՂԲԻՒՐ

FRANÇOIS JOSEPH

ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ (ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ)

Տիեզերական կերպով ընդունուած է իբր անվրէպ ազդուութեան համար։

ԱՄԷՆ ՈՒՐԵՔ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

Ը գտնուի Տ. և Մ. Մէգիքի և Ս. Քրիստոֆ Պոլիս, Ս. Գապուրիաունս և Ա. Թիւթոս Ղալաթիա, Ճ. Քամպուր ի Բերա. Թուրքիոյ համար գործակալն է Պ. Ֆ. Պէլլիօ, ի Պոլիս։ 34

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՆԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջագգային թղթատարատան վրայի յարկը

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի առացած է ի մեզ, այս ձմեռ եղանակին ատթիւ իւր վաճառքներու բանակութեան վրայ յաւելում մի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգղիական, Գերմանական եւ Պելճիական բրդեղէնոց զանազան տեսակներով։

Հետեւաբար իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ որք են՝ օծոխ համար ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, բանուածք, կիսագլխոց, բաճիկք, փոքրէ, Թաշկինակ, սեղանի պիտոյք, չալկ, չապկընկեր, ստամանք, ֆլանէլ կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդագրեաններ, աւելցած է ուրիշ տեսակ անթիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակէ։

Հասարակաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճարէթներն կանանց օրիորդաց և աղջկաց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու շքեղութեամբ յօրինեալ են։

Յաւելումն մի բրած է նաև ապարանած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ճոխ է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոյն ճաշակին ու բարձրանց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապրանքին. Կը գտնուին նաև մինչև 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ բաւական խիստ չափաւոր գներով։

Կը ծախուին մեծ և փոքրաքանակութեամբ.

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՅ 24

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց

Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ շքադրամ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդէսին մէջ.

Քսան տարուան յաջողութիւն Իտալիա, Ամերիկա, ի Հնդկաստան, Արեւելք և յեգիպտոս — Շքադրամ 1885ի Անվերսայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մելպուրնի և Պրուսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատելֆիոյ, 1873ի Վիեննայի միջազգային ցուցահանդէսներուն մէջը.

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ ստամոքսապահական ամենէն ծանօթ ըմպելին է. —Շատ բժիշկներ կը յանձնարարեն իբր զգուշական գործունական ճահճային երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլերայի.

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը.

Այս ըմպելիք, բոլոր ծանօթ ըմպելիներէն և ամէններէն գերազանց, կ'առնուի ամեն օր ճաշէն առաջ իբր ախորժաբեր, ճաշէն յետոյ, ազդու մարսողական է, կարելի է խառնել զայն վերմութի, գինիի, Սէլցի ջրոյ և խաւհէի հետ.

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր սպասարարաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով.

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՄԻ և ԲԷՔՔԻԱ 605

ՄԱԴԴՈՆԻ

ԿԻՍՀԻՒՊԼԸՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՆԱԿԱՆ ՋՈՒՐ

Կալաքարային Թթուուտ աղբիւր ամենամաքուր

ՍԵՂԱՆԻ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԵՒ ԶՈՎԱՐԱՐ ըմպելի

Հաղերու, խաչափողի բորբոքմանց, ստամոքսի և աղեաց համար յանձնարարեալ.

Հայնրիխ Մադդոնի, Գարլսպատ և Վիեննա 604

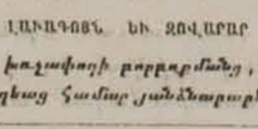

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերփուլէ և Մէրսէյլէ-կէ-ըն դէբը բաղդ չէքիլուր

Անուանք	Թօնաջ	Անուանք	Թօնաջ
Քանոբուս	4200	Ոֆիրօ	3000
Ֆէրոա	4000	Օսպրէա	3000
Օսմանլը	4000	Նէբթիա	3000
Սէսօսդրիս	3250	Բէրա	3000
Թիպա	3250	Լօդիւս	800
Մարաթոն	3250	Օլինդա	800
Մարիոթիս	3250	Սեօնէ	700

Դիմել առ Ժ. Վ. Վիթոլ և Ընկ. Ուիթթոլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ. 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ. 9

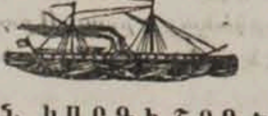

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Սըբիւ-էկ. Անվէրս, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի դիծ—

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ

Անուանք	Թօնաջ	Անուանք	Թօնաջ	Անուանք	Թօնաջ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալերմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կարլիէօ	5500	Քանտէր	1700
Արոլլօ	5500	Կիգանօ	2200	Բլաւիօ	1500
Արկօ	300	Կօզօ	1500	Բօլօ	1000
Արիօստօ	4000	Կրօտօ	2200	Քուիքօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Ըիօլթօ	4400
Պօրօտինօ	220	Հիտալկօ	3000	Ըինալդօ	3200
Պրաւօ	2000	Հիմէռա	7000	Ռօլլօ	3000
Քէֆալօ	8800	Հումպէր	1200	Ռօմէօ	8500
Գէլրօ	2600	Յակօ	5000	Ռօզարիօ	3500
Գալիբսօ	2500	Ճէնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանդրինօ	8200
Գարօ	2000	Քօյրինօ	4200	Սարփօ	2000
Գօմօ	2700	Քօֆօ	2200	Սիլվիօ	2000
Ջիրակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնդօ	4300
Դիւօ	500	Լէօանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Դօլօրատօ	4400	Լիվօրնօ	3000	Թուրբօ	1200
Տիգօ	3500	Մալմէ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրրինօ	900
Տուրօ	2800	Մարդէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրաքօ	4100	Միլօ	2000	Վոլթուրնօ	5000
Էայնտամօ	2600	Մուրինօ	3100	Եէտա	3600
Էլտօրատօ	3000	Նիլօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Ձրիֆաուլէռ	200
Էրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Զրիգօ	200
Ֆալքօն	800	Օդրանտօ	4000	Զէրօ	140
Ֆէրօ	700	Օֆօ	2000	Մօրիթօ	120
Էնիրըլ Մոնարք					8000
Իմփիրիըլ Մոնարք					8000
Լէյիըն Մոնարք					8100

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ՆԻ ՈՒՅՕ Գործակալ Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 23

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1890, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ — Առաւօտ

	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 30	7 ...	7 30	7 50	8 30	9 ...	9 30	10 ...	10 30	11 ...	11 30	12 ...
Գում-գաբու	6 39	7 9	7 39	8 8	8 39	9 9	9 39	10 9	10 39	11 9	11 39	12 9
Եէնի-գաբու	6 43	7 13	7 43	...	8 43	9 13	9 43	10 13	10 43	11 13	11 43	12 13
Տաւուս փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 49	7 19	7 48	...	8 49	9 18	9 49	10 19	10 49	11 18	11 49	12 19
Եէտի-գուլէ	6 54	7 23	8 1	8 22	8 54	9 21	9 54	10 2[illegible]	10 54	11 21	11 51	12 22
Մագրիգիւղ	7 9	7 33	8 12	8 39	9 6	...	10 5	10 35	11 6	...	12 6	...
Այ Սթէֆանօ	7 18	...	8 21	8 52	9 15	...	...	...	11 15	...	12 17	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	9 2	...	...	...	...	...	...	12 25	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Իրիկուն

	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46			
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	1 30	2 ...	2 30	3 ...	4 ...	4 30	5 ...	5 30	6 ...	6 30	...	...	...
Գում-գաբու	1 39	2 9	2 39	3 9	4 9	4 39	5 10	5 4[illegible]	6 9	6 40	...	...	...
Եէնի-գաբու	1 48	2 13	2 43	3 13	4 13	4 43	5 14	5 44	6 13	6 44	...	...	...
Տաւուս փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	1 49	2 18	2 49	3 19	4 19	4 49	5 20	5 50	6 19	6 50	...	...	...
Եէտի-գուլէ	1 54	2 21	2 54	3 23	4 25	4 54	5 26	5 56	6 24	6 56	...	...	...
Մագրիգիւղ	2 6	...	3 5	3 36	4 35	5 6	5 39	6 9	6 35	7 9	...	...	...
Այ Սթէֆանօ	2 15	...	...	3 45	...	5 15	5 48	6 19	...	7 18	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	...	...	...	...	6 27	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ — Առաւօտ

	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	6 50	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Այ Սթէֆանօ	6 30	7 ...	...	8 ...	8 30	...	9 30	...	...	...	11 30
Մագրիգիւղ	6 40	7 10	7 40	8 11	8 40	...	9 40	10 10	10 40	...	11 40
Եէտի-գուլէ	6 52	7 22	7 51	8 23	8 52	9 26	9 53	10 24	10 53	11 26	11 53
Սամաթիա	6 56	7 26	...	8 26	8 56	9 29	9 57	10 28	10 57	11 29	11 57
Տաւուս փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	7 2	7 32	...	8 32	9 2	9 34	10 3	10 34	11 3	11 34	12 3
Գում-գաբու	7 8	7 38	7 59	8 38	9 8	9 38	10 8	10 38	11 8	11 38	12 8
Կ. Պոլիս	7 16	7 46	8 7	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	11 16	11 46	12 16
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Իրիկուն

	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	51			
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	1 20	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Այ Սթէֆանօ	...	1 30	...	2 30	...	4 ...	...	5 30	6 ...	...	7 6	...	...	...
Մագրիգիւղ	...	1 40	...	2 40	3 10	4 10	4 40	5 40	6 10	6 40	7 18	...	...	...
Եէտի-գուլէ	1 24	1 53	2 26	2 53	3 24	4 24	4 53	5 54	6 23	6 53	7 43	...	...	...
Սամաթիա	1 28	1 57	2 29	2 57	3 28	4 28	4 57	5 58	6 27	6 57	7 57	...	...	...
Տաւուս փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	1 34	2 3	2 34	3 3	3 34	4 34	5 3	6 4	6 33	7 3	...	...	...	...
Գում-գաբու	1 38	2 8	2 38	3 8	3 38	4 38	5 8	6 8	6 38	7 8	8 6	...	...	...
Կ. Պոլիս	1 46	2 16	2 46	3 16	3 46	4 46	5 16	6 16	6 [illegible]	[illegible]	[illegible] 15	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարը Պոլսէն Մագրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջև ընդունուին. Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վագոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. ...

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ